VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

KATEDRA SVĚTOVÉ EKONOMIKY

Podnikateľské prostredie v Indonézii

Bakalárska práca

Autor bakalárskej práce: Martina Krajčírová

Vedúci bakalárskej práce: doc. Ing. Martina Jiránková, Ph.D.

Rok obhajoby: 2020

Prehlásenie

Prehlasujem, že túto kvalifikačnú prácu na tému „*Podnikateľské prostredie v Indonézii*“ som spracovala samostatne. Všetok použitý podkladový materiál vrátane literatúry uvádzam v zozname použitých zdrojov.

V Prahe dňa: ..... Podpis: .....

Poďakovanie

Rada by som poďakovala vedúcej bakalárskej práce doc. doc. Ing. Martina Jiránková, Ph.D. za jej ochotu, komentáre a cenné rady a pripomienky pri spracovávaní tejto bakalárskej práce.

Obsah

ÚVOD **1**

1. PREDSTAVENIE KRAJINY **3**

1.1 Základné informácie o teritóriu 3

1.2 História 4

1.3 Obyvateľstvo a jazyk 5

1.4 Obchodná etiketa v krajine 6

1.5 Prehľad hospodárstva 7

2. PEST ANALÝZA **11**

2.1 Politický systém a politická situácia 11

2.1.1 Politické prostredie od vyhlásenia nezávislosti po súčasnosť *12*

2.1.2 Členstvo v medzinárodných integračných zoskupeniach a organizáciách *14*

2.1.3 Korupcia *15*

2.2 Ekonomické zhodnotene krajiny 16

2.2.1 Makroekonomické ukazovatele *17*

2.2.2 Investičné prostredie *26*

2.2.3 Daňová politika *29*

2.2.4 Ease of doing business *31*

2.3 Sociálne zhodnotenie krajiny 33

2.3.1 Veková štruktúra *33*

2.3.2 Urbanizácia *33*

2.3.3 Miera chudoby v Indonézii *35*

2.4 Technologické aspekty 36

2.5 Východiská analýzy PEST 40

ZÁVER **42**

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV **45**

ZOZNAM GRAFOV, TABULIEK A OBRÁZKOV **52**

Zoznam skratiek

ADB - Asian development bank; Ázijská rozvojová banka

AEC - ASEAN Economic Community; Hospodárske spoločenstco ASEAN

AFTA - ASEAN Free Trade Area; Oblasť voľného obchodu krajín ASEAN

AIIB - Asian Infrastructure Investment Bank; Ázijská infraštruktúrna investičná banka

APEC - Asia-Pacific Economic Cooperation; Ázijsko-pacifická ekonomická spolupráca

API - Identifikačné číslo dovozcu

ASEAN - Association of Southeast Asian Nations; Združenie národov juhovýchodnej Ázie

ATIGA - ASEAN Trade in Goods Agreement;

BKPM - Badan Koordinasi Penanaman Modal; Indonézska investičná koordinačná rada

BPS - Badan Pusat Statistik; Indonézsky štatistický úrad

CEPA - Comprehensive Economic Partnership Agreement;

CPI - Corruption Perseptions Index; Index vnímanej korupcie

D-8 -Rozvojové združenie najväčších moslimských krajín

DNI - Daftar Negatif Investasi

DPD - Regionálnu zastupiteľskú radu (senát)

DPFO - Daň z príjmu fyzickej osoby

DPH - Daň z pridanej hodnoty

DPR - Radu zástupcov ľudí (poslanecká snemovňa)

EODB - Ease of doing business;

FTA - Free Trade Agreement; Dohoda o voľnom obchode

G-20 - Group of Twenty;Skupina najväčších ekonomík sveta

Ha - hektár

HDI - Index ľudského rozvoja

HDP - Hrubý domáci Produkt

IDR - Indonézska rupie

IMF - International Monetary Fond; Medzinárodný Menový Fond

ISIC - International Standard Industrial Classification; Medzinárodná štandardná klasifikácia ekonomických činností

KPU - Komisi Pemilihan Umum; Volebná komisia

LNG - Liquefied Natural Gas; Skvapalnený zemný plyn

LPI - Index logistickej výkonnosti

MPR - Ľudové konzultačné zhromaždenie

NIK - Colné registračné číslo

NPWP - Daňové identifikačné číslo

OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development; Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OPEC - Organization of the Petroleum Exporting Countries; Organizácia krajín vyvážajúcich ropu

OSN - Organizácia spojených národov

PDIP - Partai Demokrasi Indonesia-Perjuangan; Indonézska demokratická strana boja

PNI - Partai Nasionalis Indonesia; Indonézska nacionalistická strana

PPP - Public Private Partnership; Partnerstvo verejného a súkromného sektora

PZI - Priame zahraničné investície

SITC - Standard International Trade Classification; Štandardná medzinárodná klasifikácia tovarov

SPPB - Osvedčenie o colnom odbavení

TEU - Twenty-foot equivalent unit;

USD - Americký dolár

WB - World Bank; Svetová banka

WEF - World Economic Forum; Svetové ekonomické fórum

WTO - World Trade Organozation; Svetová Obchodná Organizácia

m – meter

cm – centimeter

km - kilometer

Úvod

Indonézia je rozvojovou krajinou a jej populácia predstavuje štvrtú najväčšiu populáciu na svete. Významné zásoby nerastných surovín prinášajú perspektívny pohľad na pozitívny ekonomický vývoj a zvyšujú atraktivitu pre príliv investícii do krajiny. V súčasnosti Indonézia vykazuje rýchly ekonomický rast a stala sa najväčšou ekonomikou v Združení národov v juhovýchodnej Ázii (ASEAN) a členom najväčších ekonomík sveta G-20. Indonézia je ako člen významných regionálnych a svetových zoskupení dôležitou súčasťou pri rozhodovaní vo veciach medzinárodno-ekonomických, či medzinárodno-politických.

Cieľom predkladanej práce je zhodnotenie podnikateľského prostredia Indonézie a prezentovanie podmienok, výhod a nevýhod pre vstup zahraničných investorov na trh krajiny. Podmienky, výhody a nevýhody trhu sú definované prostredníctvom analýzy PEST. Predkladaná práca je rozdelená do dvoch kapitol, v ktorých sú jasne stanované parciálne ciele.

Prvá kapitola práce sa zaoberá predstavením krajiny. Zoznamuje čitateľa so základnými geografickými a sociálnymi charakteristikami krajiny, históriou a zvyklosťami v oblasti obchodovania. Pre zahraničných investorov a ich úspešný vstup na zahraničný trh je nevyhnutné zoznámiť sa s kultúrou a mentalitou miestnych obyvateľov, čo prispieva k porozumeniu ich procesu obchodného jednania. Základná charakteristika hospodárstva krajiny a jeho transformácia je tiež prezentovaná v tejto kapitole. Parciálnym cieľom prvej kapitoly je definícia prostredia a stanovenie možných hrozieb týkajúcich sa geografického rozloženia krajiny, či sociálneho vystupovania.

V druhej kapitole práca hodnotí politické, ekonomické, sociálne a technologické aspekty krajiny prostredníctvom PEST-analýzy. Kapitola sa zaoberá vývojom politiky od vzniku moderného štátu až po súčasné dianie na politickej scéne Indonézskej republiky. Ďalej sa zvolená analýza v druhej kapitole venuje ekonomickým trendom a vývoju makroekonomických ukazovateľov, ktoré sú využité na vyhodnotenie hospodárskej politiky krajiny. Na základe analýzy PEST je zhodnotený aktuálny makroekonomický stav Indonézie s následnou predikciou smeru ekonomického vývoja. Súčasťou ekonomickej časti je charakteristika investičného prostredia a stanovenie podmienok a prekážok vstupu zahraničných investorov na trh Indonézie. Kapitola prezentuje aj aktuálne daňové sadzby a možnosti daňových úľav. Zahraničná politika predstavuje vo zvolenom cieli práce významnú úlohu. Preto je v práci hodnotený export a import krajiny a prezentácia významných

obchodných partnerov Indonézie. Sociálne aspekty vo zvolenej analýze PEST poukazujú na demografické faktory krajiny a súčasný stav vzdelávacieho systému a systému zdravotníctva. Technologická časť vybranej analýzy sa zaoberá stavom cestnej, železničnej, námorná a digitálnej infraštruktúry a hodnotí vývoj krajiny vo zvolených oblastiach. Zhodnotenie krajiny prostredníctvom PEST analýzy určuje silné a slabé stránky, ako aj hrozby a príležitosti trhu analyzovaného teritória. Tie sú prezentované prostredníctvom SWOT analýzy. Závery prezentované v SWOT analýze je potrebné zohľadniť pri rozhodovacom procese vstupu zahraničného investora na trh Indonézie.

Vybraný rámec skúmaných faktorov predstavuje významné údaje pre potenciálneho investora, či podnikateľa, ktorý zvažuje vstup na indonézsky trh. V práci sú využité informačné zdroje vládnych organizácii, inštitúcii a úradov. Pre aktuálne informácie, boli v práci využívané dostupné údaje z uvedených zdrojov, predstavujúce roky 2017 až 2019. Pri hodnotení historického a politického vývoja krajiny a pri vývoji makroekonomických ukazovateľov, sú pre porozumenie a následnosť udalostí použite aj údaje z predchádzajúceho obdobia. Získané údaje sú ďalej spracované metódami vedeckej práce analýzy, syntézy, komparácia a selekcie.

1. **Predstavenie krajiny**

V tejto kapitole sú zosumarizované informácie o analyzovanom teritóriu z geografického, historického a etického hľadiska. Predkladané informácie sú dôležité pre potencionálneho podnikateľa, alebo investora, z hľadiska využitia prírodných podmienok v prostredí a vystupovaniu v oblasti obchodného jednania. Ďalej sa kapitola zameriava na administratívne členenie Indonézie, významné oblasti z hľadiska podnikania a prírodné podmienky determinujúce adekvátne prostredie pre úrodu vybraných plodín. Kapitola ďalej hodnotí význam náboženstva v krajine a obyvateľstvo tvorené rôznymi etnickými skupinami.

1.1 Základné informácie o teritóriu

Indonézia, označovaná aj Indonézska republika, je jedným z najväčších súostroví sveta. Pozostáva z viac ako 17 500 ostrovov, ktoré sa rozprestierajú v Tichom a Indickom oceáne. Množstvo z nich predstavuje malé a neobývané ostrovy. Najväčšími ostrovmi Indonézie sú Sumatra, Kalimantan, taktiež nazývaný Borneo, Nová Guinea, Celebes a Jáva. Krajina tvorí svojou veľkosťou najväčšiu krajinu juhovýchodnej Ázie, ktorá pokrýva 1 919 440 km^2. Indonézia je štvrtou najľudnatejšou krajinou na svete s počtom 265 mil. obyvateľov. Z východu na západ krajina pokrýva vyše 5000km, čo je pre predstavu porovnateľné s Kanadou. Zasahuje na obe strany rovníka v juhovýchodnej Ázii a Oceánii. Na pevnine hraničí so štátmi Malajzia, Papua Nová Guinea a Východný Timor. Na mori tvorí Indonézia štátnu hranicu s Filipínami, Singapurom a Austráliou.

Administratívne sa krajina člení na 34 provincií. Najväčšou provinciou je Papua, ktorá sa rozprestiera na 319 036,05 km^2. Táto veľkosť predstavuje až 16,64 % plochy Indonézie. Hlavným mestom je Jakarta, ktoré je súčasne aj najväčšie a najľudnatejšie mesto Indonézie. V súčasnosti je však čím ďalej, tým viac diskutovaná zmena hlavného mesta (viac v podkapitole 2.3.2). Je to najrýchlejšie sa potápajúce mesto na svete. Jakarta sa nachádza na severozápadnom pobreží ostrova Jáva, ktorý je v súčasnosti najľudnatejším ostrovom sveta a žije tam až polovica obyvateľstva ostrova. Ekonomika Ostrova Jáva predstavuje 55 % HDP krajiny. V hlavnom meste žije 10,6 mil. ľudí, čo z Jakarty tvorí najľudnatejšie mesto krajiny.[1]

Krajina leží na strete troch tektonických dosiek: Pacifická, Euroázijská a Austrálska. Tento fakt má za následok časté zemetrasenia a vznik sopečnej činnosti. Momentálne má Indonézia 400 sopiek, z ktorých je viac ako 150 aktívnych. Krajina zaznamenáva v priemere až štyri zemetrasenia denne. Najvyšší počet silných zemetrasení, s magnitúdami päť a vyššie, boli

[1] OECD. *OECD Economic Surveys: Indonesia 2018*. [online].OECD Publishing, 2018. [cit. 12.3.2019]. Dostupné z: http://www.oecd.org/economy/surveys/Indonesia-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf.

za rok 2018 zaznamenané na ostrovoch Maluku (65) a Nussa Tengara (52). Klíma je určená vzhľadom k štruktúre ostrovov a ich polohe okolo rovníka. V Indonézskej republike sa rozlišuje obdobie monzúnových dažďov (október-apríl) a obdobie sucha (máj-september). Je možné konštatovať, že teplota je pomerne stabilná. Počas celého roka sa teplota pohybuje medzi teplotami minimálne 22° C až maximálne 32° C. Polohe Indonézie a podnebným podmienkam, ktoré sa k nej vzťahujú, vďačí Indonézska republika za veľmi pestrú biodiverzitu. Z dostupnej literatúry je zrejmé, že je druhou najväčšou biodiverzitou na svete. Prvé miesto patrí Brazílii.

1.2 História

Pomenovanie Indonézia krajina oficiálne nemala až do vyhlásenia nezávislosti. Prvýkrát bolo tento názov použitý v roku 1884. Názov krajiny pochádza z gréckeho „indos“, čo znamená India, a „nesos“ označujúci ostrovy. Indonézia bola vždy krajinou obchodu a priťahovala obchodníkov z celého sveta surovinami, ktoré sa nachádzajú na jej území a svojimi produktami. Už v starovekom Ríme sa obchodovalo s korením, ktoré pohádzalo zo Sumatry.

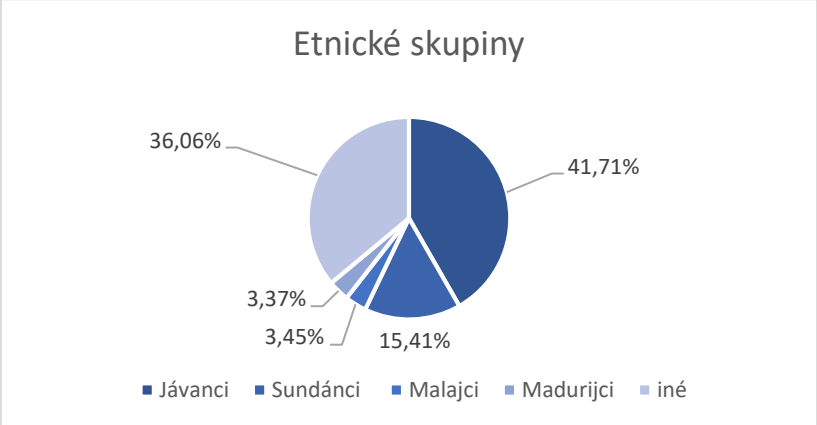
V 17. storočí Holanďania vytvorili, v oblasti najdôležitejších vodných ciest, sieť miest obchodovania. Postupne sa týmto spôsobom rozširovala politická, hospodárska a vojenská moc Holanďanov. Na začiatku 20. storočia sa tak celé Indonézske súostrovie začlenilo do samostatnej kolónie nazývanej Holandská východná India. Koloniálna vláda na území priblížila územie Indonézie k modernému svetu. Kolonializmus rozšíril infraštruktúru, priniesol poštovú a telegrafickú komunikáciu a premenil obyčajných roľníkov na obchodníkov. Počas Holandskej kolonizácie krajina exportovala cukor, kávu, čaj, tabak, kaučuk, cín a ropu. Tieto exportované tovary poháňali európsku industrializáciu. Dovezená ropa bola využívaná v strojovej výrobe, z kaučuku boli vyrábané gumy na bicykle i autá, a cín dodal zliatinu kovov, ktoré sa využívali pri stavebných konštrukciách a umožnil konzerváciu jedla v podobe konzerv. V roku 1942 došlo k japonskej invázii. Cieľom invázie bol zisk týchto surovín a využitie pracovnej sily na vojenské účely v prospech Japonska. Koniec druhej svetovej vojny, ktorý predstavoval porazenie Japonska a jeho spojencov, odštartoval štvorročný boj o nezávislosť Indonézie. Dňa 27.12. roku 1949 sa Holandsko oficiálne vzdalo nadvlády nad územím. Indonézia sa tak stala samostatným štátom s obyvateľstvom v počte 60 mil.[2]

[2] TAYLOR, G. J. *Global Indonesia.* [online]. New York: Routledge, 2013. [cit. 12.3.2019]. ISBN: 978-0-203-07980-5. Dostupné z: https://ebookcentral.proquest.com/lib/vsep/detail.action?docID=1075101.

1.3 Obyvateľstvo a jazyk

Indonézske národné motto "Bhinneka tunggal ika", čo v preklade doslova znamená: veľa ale jeden, vyjadruje jednotu v rozmanitosti. Toto motto samotné hovorí o tom, že obyvateľstvo je tvorené rôznymi kultúrami a etnickými, náboženskými a jazykovými skupinami. Krajina tvorí jednu z najkomplexnejších krajín sveta, práve kvôli množstvu etnických skupín, stovkám jazykov a dialektov. Množstvo jazykov a etnických skupín je pripisované k vlnám migrácie a k faktu, že prírodné podmienky zabraňovali vzájomnej integrácii skupín usadlíkov (komunitám). Krajina má, vzhľadom k údajom z roku 2018, 265 mil. obyvateľov, čím Indonézska republika tvorí štvrtú najľudnatejšiu krajinu na svete.[3] Veľkosť a prírodné podmienky v Indonézii silne ovplyvnili rozmanitosť etnických skupín v krajine. Z údajov v grafe (Graf 1) je možné konštatovať, že najväčšia etnická skupina sú Jávanci, ktorí tvoria viac ako 40 % obyvateľstva. Najväčšiu koncentráciu Jávancov je možné nájsť na ostrovoch Jáva a Bali. Pre túto etnickú skupinu je typické zväčša moslimské náboženstvo. Priznávajú sa tiež k budhistickému, hinduistickému i katolíckemu vierovyznaniu. Druhou najväčšou skupinou sú Sundánci tvoriaci viac ako 15 % obyvateľstva. Dominantným náboženstvom je pre nich taktiež Islam a sústreďujú sa najmä na západnej strane ostrova Jáva.[4]

Graf 1:Etnické zoskupenie krajiny

Zdroj 1Businessinfo.cz

Napriek tomu, že Jávanci tvoria najväčšiu skupinu obyvateľov, Jávčina nie je oficiálnym jazykom v Indonézii. Krajina má viac ako 300 etnických skupín a využívaných je viac ako

[3] DILLINGER, J. *The World's Most Populated Countries.* [online]. Worldatlas, 2019. [cit. 12.3.2019]. Dostupné z: https://www.worldatlas.com/articles/most-populated-countries-in-the-world.html.
[4] YUNIARNI, S. *Unity in Diversity: Indonesia's Six Largest Ethnic Groups.* [online]. Jakarta Globe, 2016. [cit. 12.3.2019], Dostupné z: https://jakartaglobe.id/culture/unity-diversity-indonesias-six-largest-ethnic-groups.

700 jazykov.[5] Ako oficiálny jazyk bolo nutné zaviesť neutrálny jazyk. Bola zavedená tzv. lingua franka pre všetky etnické skupiny, aby sa predišlo zbytočným sporom. Oficiálnym jazykom sa stala Bahasa Indonesia, čo v preklade znamená indonézsky jazyk. Bahasa Indonesia je založená na malajskom jazyku s pridanými prvkami jazykov rôznych etnických skupín v Indonézii a výrazov z holandčiny, arabčiny, angličtiny či sanskritu a používa sa ako jazyk obchodu.

Indonézska republika je krajinou s najväčšou moslimskou populáciou na svete. Až 87,2 % obyvateľov krajiny sa hlási k islamskému náboženstvu.[6] Islam sa dostal na územie Indonézie z Indie. Objavil sa v 8. stor. na severe Sumatry. Odtiaľ sa rozšíril na ďalšie ostrovy. Indonézsky islam sa však líši od toho tradičného arabského. Jedným z prvkov, ktorý ich odlišuje je, že v Indonézii je väčšia úcta k ženám. Ďalším príkladom je dobrovoľné nosenie „hijabu“, ženskej prikrývky hlavy. Tento fakt je zapríčinený vplyvom budhizmu a animizmu. V krajine je päť oficiálnych náboženstiev. Obyvateľ sa môže oficiálne prihlásiť k islamu, katolíctvu, protestantvu, budhizmu a hinduizmu.

1.4 Obchodná etiketa v krajine

Indonézska republika sa vzhľadom k svojej polohe a kultúrnym vplyvom líši v oblasti problematiky obchodnej etikety od západného sveta, i napriek tomu, že na obchodný vývoj krajiny mala Európa, najmä Holandsko, obrovský vplyv. Pre potencionálneho obchodníka, alebo investora je dôležité poznať zvyklosti obchodovania v krajine, v ktorej chce založiť podnikanie, alebo investovať. Z dôvodu kultúrnej a náboženskej diverzifikácii v rôznych oblastiach Indonézie, ktoré sú opísané v predchádzajúcej kapitole, je nemožné generalizovať pre Indonéziu, ako celok, pravidlá obchodnej etikety v krajine. Napriek tomu, je v tejto kapitole zachytená väčšina pravidiel chovania jednania a obchodovania, ktoré sú zaužívané na celom území Indonézskej republiky.

Hierarchická spoločnosť Indonézie je založená na rešpekte. To platí pri obchodnom styku na verejnosti a rovnako aj v súkromnej oblasti. Rešpekt je súdený podľa veku a sociálneho postavenia. Najmä tí, ktorí majú vyšší sociálny status, by mali byť korektne oslovovaní. Pri mužovi sa používa oslovenie „Bapak“ a pri žene „Ibu“. Oba tieto oslovenia sú používané buď s menom alebo s pracovným postavením. V krajine je využívaná líniová organizačná štruktúra podnikov. Tá je založená na jasnom určení nadriadeného a podradeného

[5] CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook: Indonesia.* In: cia.gov [online]. 2019. [cit. 12.9.2019]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html.
[6] Ibid.

s presne vymedzenými právomocami. Zvýšená iniciatíva a kreativita nie sú žiaduce vlastnosti u zamestnancov. Významnou skutočnosťou je, že autoritatívna osoba, napríklad riaditeľ podniku, by nikdy nemal „stratiť tvár“. Preto sa odporúča byť opatrným, najmä v prípade korekcie a kritiky. Rozdiel so západným svetom je viditeľný najmä pri socializácii. Vo všeobecnosti sú obyvatelia Indonézie veľmi priateľskí a zvedaví. Preto je zvyčajné, že sa pýtajú otázky, ktoré sú v západnom svete vnímané ako príliš osobné. Sú to otázky mierené napríklad na vek alebo vzťah. V obchodnom ponímaní to znamená, že je potrebné si vybudovať skôr bližší vzťah s obchodnými partnermi. Vo všeobecnosti je v krajine kladený veľký dôraz na udržiavanie harmonických sociálnych vzťahov. To znamená časté využívanie nepriamej komunikácie. V otázke dochvíľnosti využívajú Indonézania často pojem „Jam Karet“, čo v preklade znamená pružný čas. „Jam Karet“ je kultúrnym fenoménom v prípade neskorého príchodu na stretnutie, alebo pri dodržaní termínu. Často sa používa ako výhovorka v oboch týchto prípadoch. V prípade nadviazania obchodného vzťahu je preto potrebné byť pripravený na takýto druh časového managementu. Takýmto prístupom sa však obyvatelia Indonézie nesnažia ukázať nadradenosť. Toto správanie je súčasť ich sociálneho chovania a je dôležité zachovanie nadhľadu.[7]

1.5 Prehľad hospodárstva

Indonézia je aj napriek spomínanému ekonomickému rozvoju radená medzi rozvojové ekonomiky. Hospodárstvo v krajine sa z veľkej časti odvíja od jeho geografickej polohy a prírodných podmienok s ním spojených, definovaných v podkapitole 1.1. K dôležitým odvetviam primárneho sektora patrí poľnohospodárstvo, rybolov a lesníctvo. Postupne sa však krajina pretransformovala z čisto poľnohospodárskej na krajinu, kde čoraz väčší význam zohráva sektor služieb. Sekundárny sektor, oblasť spracovateľského priemyslu, tiež predstavuje významný podiel na ekonomike krajiny. Poľnohospodárstvo, rybolov a lesníctvo vzhľadom k svojej polohe patrí historicky k dominantným sektorom, hoci s technologickým vývojom a vývojom služieb nie je najvýznamnejším tvorcom HDP krajiny. Práve tieto odvetvia, poľnohospodárstvo, rybolov a lesníctvo, majú počtom obyvateľov vysoký podiel na zamestnanosti v krajine. Dôvodom je, že v tomto sektore dominuje zamestnanie vidiečanov a obyvateľov so základným a nižším vzdelaním.

[7] DRAINE, C a HALL, Barbara . *Culture shock! Indonesia*. 1. vydanie. London, Times Editions Pte Lts, 1991. ISBN: 1-870668-61-8

Poľnohospodárstvo, rybolov a lesníctvo spolu predstavujú 12,8 % HDP krajiny za rok 2018.[8] Pôda určená na poľnohospodárstvo predstavuje 30 % územia Indonézie. Táto pôda je rozdelená na malé a veľké plantáže. Vlastníci veľkých plantáží, štát alebo korporácie, sa sústreďujú na potraviny, ktoré majú významný podiel na exporte. K týmto potravinám tradične patrí palmový olej a prírodný kaučuk, kakao a káva. Indonézia je z hľadiska celosvetovej produkcie prvá v produkcií surového palmového oleja. V prvej trojici sa Indonézia nachádza aj v produkcií prírodného kaučuku. V produkcií prírodného kaučuku patrí krajine druhé miesto v svetovom rebríčku. Farmári, ktorým patria malé plantáže sa prevažne sústreďujú na domáci trh. Tomuto trhu dominujú potraviny ako sú ryža, sója a ovocie. Ryža predstavuje významnú úlohu v oblasti poľnohospodárstva krajiny. Dôkazom toho je aj fakt, že Indonézia je tretím najväčším konzumentom ryže na svete. Krajina však nie je schopná pokryť dopyt indonézskych spotrebiteľov ani vzhľadom k signifikantnej veľkosti polí určených na pestovanie tejto plodiny. Z údajov OECD je Indonézia 10. najväčším producentom potravín na svete. Napriek tomu však vzhľadom k vysokému počtu obyvateľov krajina importovala za rok 2018 potraviny v hodnote 17,3 mld. USD. K importovaným potravinám patrí najmä cukor. Krajina patrí k najväčším dovozcom cukru na svete. Dôvodom importu tejto plodiny je nízka efektivita a technologicky zastaraný druh výroby. Ďalšia plodina, ktorá hrá významnú úlohu v oblasti importu je pšenica. Už spomínaná ryža a jej vysoký dopyt vedie k nepriaznivému vývoju ceny tejto plodiny a tak sú obyvatelia nútení plodinu substituovať. Častou substitúciou tejto plodiny sú práve cestoviny vyrábané zo pšenice. Indonézia je najväčším importérom pšenice v Ázii.[9]

Rybolov je významným odvetvím v Indonézii z dôvodu geografickej polohy a ostrovnej štruktúre krajiny. V roku 2018 prispel tento sektor do ekonomiky Indonézie hodnotou 26,9 mld. USD, pričom táto hodnota tvorí 2,6 % HDP krajiny. V porovnaní s krajinami, kde má tento sektor významnú úlohu predstavuje podiel sektoru na tvorbe HDP vyššie hodnoty ako v Číne (1,4 %), Filipínach (1,5 %), Malajzii (1,1 %) či Thajsku (0,67 %). K problémom v tomto sektore patrí ilegálny výlov a protiprávny vstup do teritoriálnych vôd Indonézie. Zahraničné rybárske lode takto v priemere pripravujú krajinu o 2 mld. USD ročne.

[8] THE WORLD BANK GROUP. *Agriculture, forestry, and fishing, value added (% of GDP) – Indonesia.* In: data.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 13.9.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS?end=2018&locations=ID&start=2018.

[9] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Ekonomická informácia o teritóriu: Indonézska republika*. In: mzv.sk [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.mzv.sk/documents/10182/620840/Indon%C3%A9zia+-+ekonomick%C3%A9+inform%C3%A1cie+o+terit%C3%B3riu+2019.

Vláda sa od roku 2014 zameriava na túto problematiku námornej politiky.[10]

Lesníctvo v Indonézii je pokladané za významné odvetvie. Dôkazom toho je fakt, že Indonézia sa radí medzi hlavných exportérov dreva a drevených produktov v juhovýchodnej Ázii. S týmto faktom úzko súvisí rýchlosť odlesňovania v krajine. V Indonézii sa odhadom ročne odlesňuje 3,8 mil. ha za rok. Týmto tempom sa Indonézia stala krajinou s najrýchlejším odlesňovaním na svete. Najviac zalesnené územie v Indonézii predstavujú ostrovy Papua a Kalimantan.

Indonézia sa radí medzi krajiny s bohatými zásobami nerastných surovín ako ropa zemný plyn a uhlie. Ťažobný priemysel predstavuje 8,08 % HDP a zamestnáva najviac obyvateľov v provincií Východná Jáva a Východný Kalimantan. V krajine sú ale predmetom ťažby aj suroviny ako meď, cín, nikel či zlato, v ktorých ťažbe sa Indonézia nachádza na popredných priečkach. Vzhľadom k tomu, je ťažobný priemysel veľmi významným odvetvím v krajine. Napriek prirodzenému výskytu ropy v krajine je však z dôvodu vysokého dopytu Indonézia stále nútená ropu dovážať. Kapacita ropných rafinérii nie je schopná pokryť spracovanie dennej ťažby ropy. Dominantné postavenie v sektore má štátna spoločnosť PT Pertamina. V súčasnosti sa v krajine nachádza šesť ropných rafinérií vlastnených touto spoločnosťou. Dve sa nachádzajú na ostrove Jáva, dve na ostrove Sumatra, jedna v provincií Západný Kalimantan a jedna na Papue v provincií Západná Papua.[11]

Indonézia patrí taktiež medzi najväčších exportérov skvapalneného zemného plynu (LNG). Za rok 2018 exportovala 20,8 mld. kubických metrov LNG a vo svetovom rebríčku tak zaujala šieste miesto medzi najväčšími exportérmi tejto suroviny.[12] Výsledky prognózy ukazujú, že domáci dopyt po plyne sa výrazne zvýši. Na splnenie tohto dopytu musí Indonézia prilákať významné investície do budúcej plynárenskej infraštruktúry a ťažby plynu. Systematická podpora a jasné politické usmernenia, právna transparentnosť a istota, dobrý byrokratický výkon a účinné mechanizmy stanovovania cien plynu na domácom trhu, sú potrebné na zabezpečenie úspešného rozšírenia využívania plynu v krajine.

Priemysel, pod ktorý je v predkladanej práci radený aj spracovateľský priemysel

---

[10] THE WORLD BANK GROUP. *Indonesia Economic Quarterly: Oceans Opportunity.* In: openknowledge.worldbank.org [online]. Jún 2019. [cit. 6.10.2019]. Dostupné z: https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/31993/Indonesia-Economic-Quarterly-Oceans-of-Opportunity.pdf?sequence=7&isAllowed=y.

[11] PT PERTAMINA. *Refinery & Refinery Development Sector.* In: pertamina.com [online]. 2019. [cit.7.10.2019]. Dostupné z: https://www.pertamina.com/id/refinery--refinery-development-sector.

[12]BRITISH PETROLEUM. *BP Statistical review of world energy 2019.* In: bp.com [online]. 2019. [cit.7.10.2019]. Dostupné z: https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/statistical-review/bp-stats-review-2019-natural-gas.pdf?fbclid=IwAR1pOaWjZph8GO4lC6m9Rrlt2hDVj9qMhsHm2-rKtE1ihbn8bQ00NMCSufo

predstavuje 39,37 % HDP. Spracovateľský priemysel predstavuje podiel takmer 19,86 % HDP za rok 2018. Táto hodnota predstavuje v dolároch 207 017mil. USD.[13] Tento podiel predstavuje spracovateľské odvetvie v sektoroch ISIC (International Standard Industrial Classification) 15 – 37.[14] Podiel spracovania uhlia, ropy a zemného plynu predstavuje za rok 2018 2,24 % z podielu celkového spracovateľského priemyslu. Mimo tejto oblasti predstavuje najvyšší podiel na tvorbe HDP oblasť spracovania potravín a nápojov s hodnotou vo výške 6,25 %. Ďalej má významné zastúpenie elektrotechnický a strojárenský priemysel.

Sektor služieb, finančné služby, transport a komunikácie, predstavuje významný podiel na tvorbe HDP krajiny. Napriek teroristickým hrozbám v predchádzajúcich rokoch a prírodným katastrofám predstavuje turizmus signifikantný zdroj príjmov pre krajinu. V roku 2018 zaznamenala krajina 16 mil. zahraničných turistov a turistická návštevnosť sa za poslednú dekádu strojnásobila. Najvyšší počet turistov prichádza z Číny. Prírodné a kultúrne zdroje spolu s cenovou konkurencieschopnosťou predstavujú silné stránky krajiny v porovnaní s ostatnými krajinami v regióne.[15] Práve turizmus významne ovplyvňuje rozvoj infraštruktúry v krajine.

[13] THE WORLD BANK GROUP. *Manufacturing, value added (current US$): Indonesia*. In:data.worldbank.org. [online]. 2019. [cit. 7.10.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.MANF.CD?end=2018&locations=ID&start=2005.

[14]UNITED NATIONS STATISTICAL COMMISSION. *International Standard Industrial Classification of All Economic Activities: ISIC Rev 3.1*. [online]. United Nations, 2002. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: https://unstats.un.org/unsd/statcom/doc02/isic.pdf.

[15] OECD. *OECD Economic Surveys: Indonesia 2018*. [online]. OECD Publishing, 2018. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: http://www.oecd.org/economy/surveys/Indonesia-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf.

2. PEST analýza

Druhá kapitola je zameraná na analýzu trhu prostredníctvom PEST analýzy. Uvedená analýza je súčasťou strategického managementu podnikov, s cieľom dlhodobého pôsobenia na zahraničnom trhu. PEST analýza hodnotí štyri významné oblasti zvoleného trhu. Prvá časť obsahuje politické prostredie Indonézie. V tejto časti je opísaný vývoj politickej situácie až po aktuálne dianie a zahraničná politika krajiny. V druhej, ekonomickej, časti sa práca zameriava na ekonomický potenciál skúmaného územia. Ekonomická časť vysvetľuje vývoj makroekonomických ukazovateľov a sústredí sa na výkyvy v trendoch. Ďalej sa táto časť zameriava na obchodnú politiku a teritoriálnu a komoditnú štruktúru zahraničného obchodu. Sociálna časť hodnotí predovšetkým demografické údaje a úroveň zdravotníctva a školstva. Štvrtú skúmanú oblasť predstavuje financovanie výskumu a vývoja v analyzovanej krajine. Analýza ďalej hodnotí úroveň infraštruktúry v krajine a podmienky pre rozvoj informačných technológii.

2.1 Politický systém a politická situácia

Indonézske politické zriadenie predstavuje prezidentská demokratická republika v čele s prezidentom, ktorý predstavuje hlavu štátu aj vlády. Prezident je volený na obdobie piatich rokov a môže byť volený za sebou najviac na dve funkčné obdobia. Krajina je riadená Ústavou a tá rozdeľuje moc do troch častí: zákonodarnú, výkonodarnú a súdnu. Predstaviteľom výkonnej moci je prezident, je vrchným veliteľom indonézskych ozbrojených síl, menuje radu ministrov a formuluje vnútornú domácu i zahraničnú politiku. Najvyšším orgánom zákonodarnej moci je Ľudové konzultačné zhromaždenie (MPR). Vláda v roku 2004 prijala dvojkomorový systém, ktorý rozdelil MPR na dolnú komoru, Regionálnu zastupiteľskú radu (Senát-DPD) a hornú komoru Radu zástupcov ľudí (poslanecká snemovňa-DPR). DPR podporuje a mení ústavu, menuje prezidenta do funkcie a definuje smery štátnej politiky. Najvyšším orgánom súdnej moci je Indonézsky najvyšší súd, do ktorého menuje sudcov prezident. Indonézia je v súčasnosti tretia najväčšia demokracia na svete. Vývoj politického prostredia od vyhlásenia samostatného štátu sa odzrkadľuje na aktuálnej politickej scéne a výsledkoch volieb. Preto je cesta k demokratickej republike opísaná podrobne v nasledujúcej podkapitole.

2.1.1 Politické prostredie od vyhlásenia nezávislosti po súčasnosť

Od ukončenia 2. svetovej vojny a ukončenia japonskej okupácie v Indonézii, vyhlásil Sukarno, člen nacionalistickej politickej strany PNI (Partai Nasionalis Indonesia), nezávislosť Indonézie a stal sa prvým prezidentom nezávislej Indonézie. Prvú vládu tvorilo 16 ministrov a ústava bola založená na ideológii piatich princípov (Panca Sila):

1. viera v jedného a jediného Boha,
2. spravodlivé a civilizované ľudstvo,
3. jednota Indonézie,
4. demokracia vedená jednomyseľnosťou vyplývajúcou z rokovaní zástupcov,
5. sociálna spravodlivosť pre všetkých obyvateľov Indonézie.

Dňa 27.12.1949 bola Indonézia uznaná a vyhlásená za republiku. Počas Sukarnovej vlády sa v Indonézii zmenil charakter z liberálnej demokracie na vládu, v ktorej prevažovali prvky komunistického vládnutia, čoho výsledkom bolo uzatvorenie sa pred zahraničným obchodom, vystúpenie z OSN a IMF. Toto obdobie je charakterizované klientelizmom, korupciou a obdobím občianskych nepokojov. Tento systém vlády bol nestabilný a vyústil do udalostí v roku 1965, kedy sa uskutočnil pokus o prevrat, ktorý bol pôsobením vojenských síl potlačený. Sukarnova vláda sa skončila masakrom. Výsledkom týchto nepokojov bolo až 800 000 obetí. Sukarno odovzdal vládu do rúk armády a novým prezidentom sa stal v roku 1966 generál Suharto. Počas jeho vlády došlo k výraznému zvýšeniu zahraničných investícii v krajine a k zvýšenému ekonomickému rastu krajiny. Jeho politika bola označovaná ako politika „Nového rádu“ a vďaka zmene z komunistickej orientácie na západnú, získala Indonézia podporu Spojených štátov amerických (USA). Prezident Suharto obnovil členstvo v OSN a urovnal spory s IMF. Prezident požiadal Svetovú banku o pomoc s cieľom získania pôžičiek a rád ohľadom päťročných plánov rozvoja, ktoré mali umožniť Indonézii rozvoj a vytvoriť tak úspešnú ekonomiku. V roku 1973 Indonézia vstúpila do Organizácie krajín vyvážajúcich ropu (OPEC). Vďaka tomu získal štát financie na infraštruktúru, zdravotníctvo a ťažký priemysel. Po 32 rokoch sa v roku 1998 v dôsledku sociálnej a finančnej krízy prezident Suharto vzdal svojho postu. Na jeho miesto nastúpil vtedajší viceprezident Habibie a počas jeho vlády sa uskutočnili prvé slobodné voľby. V roku 1999 bol zvolený prezident Wahido, ktorý bol zástanca silnej demokratizácie. Jeho činnosť bola tlmená konzervatívnou vládou, armádou a rôznymi náboženskými vodcami, ktorí nemali záujem o zmeny a demokratizáciu najmä v oblastiach štátnej správy, jurisdikcie a armády. Napokon bol vtedajší prezident Wahido nútený v roku 2001 odstúpiť v dôsledku obvinenia z korupcie.

Na jeho miesto nastúpila Sukarnova dcéra a vtedajšia viceprezidentka Sukarnoputri, ktorá počas svojej vlády čelila rôznym etnickým a náboženským nepokojom sprevádzanými pretrvávajúcou chudobou spôsobenou ázijskou finančnou krízou z roku 1998. Taktiež počas jej vlády čelila teroristickým útokom na Bali v roku 2002, ktoré výrazne ovplyvnili turistický ruch a príliv investícii.

Prvé priame voľby sa uskutočnili v roku 2004, ktorých výsledkom bolo zvolenie Susila Bambang Yudhoyona, ktorého záujem tvorila najmä rýchla demokratizácia krajiny. Uskutočnenie rýchlych zmien v tak rozľahlej krajine a množstvom etnických skupín ako je Indonézia v spojení s pretrvávajúcimi vnútropolitickými problémami bolo priam nemožné. Demokratizácia sa však uskutočňovala pomalším tempom a po znovuzvolení prezidenta v roku 2009 v slobodných voľbách, ľud vyjadril svoje stanovisko a úsilie pokračovať v stabilizácii a demokratizácii situácie v krajine. V roku 2014 bol zvolený za prezidenta Joko Widodo. Jeho konkurent bol Prabowo Subianto, ktorý je predstaviteľom Suhartovej ideológie. Tento výsledok bol taktiež interpretovaný ako želanie ľudu pokračovať v demokratizácii.[16]

Posledné voľby sa konali 17. apríla 2019. Boli to najväčšie jednodňové voľby na svete s viac ako 800 tis. volebnými miestnosťami a takmer 81% účasťou, čo referuje k počtu 193 mil. voličov.[17] Vo voľbách bol používaný priamy, jednoduchý väčšinový systém. Pre Indonéziu to boli štvrté prezidentské voľby a prvé voľby, počas ktorých bol súbežne volený prezident, viceprezident, členovia snemovne reprezentantov, regionálna zastupiteľská rada (senát), provinční zákonodarcovia a okresné a mestské zastupiteľstvá. Cieľom bolo zvýšenie účasti voličov a zníženie súvisiacich nákladov. V prezidentských voľbách bol opätovne zvolený Joko Widodo. Vo voľbách DPR, podľa dát volebnej komisie Komisi Pemilihan Umum (KPU), získala najvyšší počet hlasov, 19,91 %, politická strana Partai Demokrasi Indonesia-Perjuangan (PDIP). Tento počet hlasov zaistil strane 128 kresiel v DPR. PDIP je ľavicová strana, založená na indonézskej národnej filozofii (Pancasila).[18] Druhý najvyšší počet hlasov, 12,51 %, získala strana Gerindra. Predstaviteľ tejto strany je Probowo Subianto, ktorý kandidoval na post prezidenta vo voľbách v roku 2019.

[16] CUBITT G.; SCARLETT CH. *This is Indonesia.* Londýn: New Holland Publishers, Ltd. 1995. 21 s. ISBN: 1853683787.
[17] ADITYA, A. *After Record One-Day Indonesia Election, Result Still Weeks Away*. [online]. Bloomberg, 2019. [cit. 16.10.2019] Dostupné z: https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-04-20/after-record-one-day-indonesia-election-result-still-weeks-away.
[18]KPU. *Pemilu 2019.* [online]. In: kpu.go.id 2019. [cit. 19.9.2019] Dostupné z: https://pemilu2019.kpu.go.id/#/dprri/hitung-suara/

Tabuľka 1: Výsledky parlamentných volieb 2019

Politická strana	PDIP	Gerindra	Golkar	PKB	NasDem	PKS	Demokrat	PAN	PPP
Hlasy (v %)	19,91%	12,51%	12,15%	9,72%	8,81%	8,19%	7,64%	6,74%	4,51%

Zdroj 2: KPU, https://pemilu2019.kpu.go.id.

2.1.2 Členstvo v medzinárodných integračných zoskupeniach a organizáciách

Indonézska republika je členom niekoľkých medzinárodných organizácii a podpísala viaceré dohody o vzájomnej spolupráci najmä v oblasti medzinárodného obchodu. Jednou z najväčších organizácii, v ktorom Indonézia figuruje a je aj zakladajúcim členom je Združenie národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN). Toto združenie vzniklo v roku 1967 za účelom stabilizácie bezpečnosti v regióne a ekonomickej a kultúrnej spolupráce. Sídlo ASEAN sa nachádza v Jakarte a od svojho založenia sa z pôvodných päť zakladajúcich členov rozrástlo na 10 členských štátov (Indonézia, Malajzia, Brunej, Kambodža, Laos, Myanmar, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam).[19] Indonézska republika je súčasťou Svetovej obchodnej organizácie WTO, Organizácie spojených národov OSN, Skupiny najväčších ekonomík sveta G-20, Medzinárodného menového fondu IMF, Ázijsko-pacifickej ekonomickej spolupráce APEC, je členom OPEC - Organizácie krajín vyvážajúcich ropu, Združenia rozvojových štátov G-33 a Rozvojového združenia najväčších moslimských krajín D-8. Taktiež figuruje v zoskupeniach ako: ADB - Ázijská rozvojová banka, AIIB Ázijská infraštruktúrna investičná banka, Svetová banka WB a iné.

Krajina má naďalej podpísané nasledujúce dohody o obchode. ASEAN Free Trade Area (AFTA) - od roku 1992. Od roku 2010 smeruje už k spoločnému trhu na základe ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA). Dôležitým krokom k tomuto cieľu bolo odbúranie vzájomných ciel po sformovaní ASEAN Economic Community (AEC) v roku 2016. Ako súčasť zoskupenia ASEAN existuje FTA (Free trade agreement) s Čínou a Austráliou spolu s Nový Zélandom od roku 2010. Ďalej k nim patrí aj ASEAN – Kórea FTA. Indonesia – Japan Economic Partnership Agreement bol podpísaný platný od roku 2008.[20] S Európskou úniou Indonézia rokuje o Comprehensive Economic Partnership Agreement (CEPA) od roku 2016. Posledné

[19] ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS. *About ASEAN*. In: asean.org [online]. 2019. [cit. 17.10.2019]. Dostupné z: https://asean.org/asean/about-asean/.

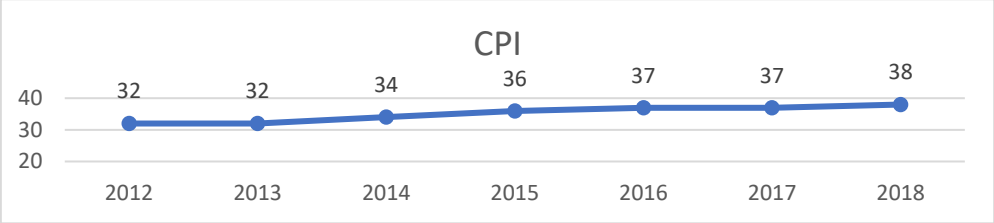
[20]MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Ekonomická informácia o teritóriu: Indonézska republika*. In: mzv.sk [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.mzv.sk/documents/10182/620840/Indon%C3%A9zia+-+ekonomick%C3%A9+inform%C3%A1cie+o+terit%C3%B3riu+2019.

vyjednávanie sa uskutočnilo v júni roku 2019 a naznačuje progres vo vyjednávaní. Jedná sa o podmienky vstupu na trh, zvýšenie vzájomného obchodu a priamych investícii.[21]

2.1.3 Korupcia

Dôležitým faktorom, ktorý je nutné hodnotiť z hľadiska fungovania krajiny a politického prostredia je úroveň korupcie. Na priblíženie tejto problematiky je používaný index vnímanej korupcie (CPI), každoročne vydávaný Transparency International. Index hodnotí krajiny podľa vnímanej korupcie vo verejnom sektore. Rozsah stupnice hodnotení sa pohybuje v rozmedzí od 0 po 100. Platí, že čím vyššiu hodnotu analyzovaná krajina dosiahne, tým má nižšiu úroveň korupcie a naopak. V poradí sú tak na prvých priečkach umiestnené krajiny s najvyšším indexom. Po celom svete je týmto indexom analyzovaných 180 krajín. Priemer hodnotení v roku 2018 dosahoval výšku 43, čo je relatívne nízka hodnota. Index vnímania korupcie (CPI) dosiahol v Indonézskej republike v roku 2018 hodnotu 38. Z rebríčka hodnotených krajín zaujala Indonézie 89. miesto. Z tohto faktu je možné konštatovať, že úroveň korupcie v Indonézskej republike je nadpriemerný. V roku 2017 sa krajina umiestnila na 96. priečke zo 180.[22] Toto poradie predstavuje hodnota CPI 37. Z medziročnej zmeny je možné uviesť, že krajina si v oblasti korupcie polepšila o 1 jednotku CPI, čo v celosvetovom rebríčku znamenalo zlepšenie pozície o 7 miest.

Graf 2: Vývoj indexu vnímanej korupcie 2012-2018

Zdroj 3: Transparency International, https://www.transparency.org

Podľa Grafu 2 sa hodnota indexu vnímanej korupcie viditeľne zvyšuje od roku 2012. Na základe tejto skutočnosti je možné konštatovať, že Indonézska republika zaznamenáva pozitívny vývoj v otázke korupcie. Napriek tomu korupcia zostáva súčasťou podnikateľského prostredia v krajine.[23]

[21]EUROPEAN UNION EXTERNAL ACTION. *EU-Indonesia CEPA Negotiations*. In: eeas.europa.eu [online]. 15.07. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/53277/eu-indonesia-cepa-negotiations_en.

[22] TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Corruprion Perception Index 2018*. In: transparency.org [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.transparency.org/cpi2018#detail.

[23]DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL TRADE, FOREIGN AND COMMONWEALTH OFFICE. *Guidance: Overseas Business Risk – Indonesia*. In: gov.uk [online]. 18.5.2018. [cit. 21.10.2019]. Dostupné z:

2.2 Ekonomické zhodnotene krajiny

V súčasnosti je Indonézia najväčšou ekonomikou v juhovýchodnej Ázii a desiatou najväčšou ekonomikou na svete podľa parity kúpnej sily.[24] Vzhľadom k svojmu historickému vývoju sa ekonomika Indonézskej republiky stala až v roku 2003 dostatočne stabilnou. V súlade s článkom 4 zákona č. 25/2004 o národnom rozvojovom plánovaní bol vypracovaný Národný plán dlhodobého rozvoja (RPJPN 2005-2025) Indonézie ako pokračovanie a obnova skorších fáz plánovania rozvoja v Indonézii. RPJMN (Rencana Pembangunan Jangka Menengah Nasional) je plán rozvoja, ktorý si kladie za cieľ dosiahnuť rozvojové ciele stanovené v preambule ústavy z roku 1945 a síce vytvorenie krajiny, ktorá je rozvinutá a sebestačná, spravodlivá a demokratická, mierová a jednotná. Tento dlhodobý plán zahŕňa inštitucionálnu reštrukturalizáciu a zároveň udržanie ekonomiky v tomto rastúcom vývoji. Plán sa najmä zaoberá vylepšením infraštruktúry, sociálnym programom s hlavným zámerom na vzdelávanie a zdravotnú starostlivosť. Verejné výdaje v týchto oblastiach boli umožnené vďaka reforme dlhodobých energetických dotácii. Ekonomika Indonézie sa opiera o silný súkromný sektor. Tento fakt zaručil počas globálnej finančnej krízy v rokoch 2008-2009 stabilitu a odolnosť oproti krajinám s nižšou závislosťou na súkromnom sektore.

Mena, ktorá je v Indonézskej republike používaná sa nazýva indonézska rupia (IDR). K 1.11.2019 bol kurz euro (EUR) voči indonézskej rupii podľa Európskej centrálnej banky stanovený takto: EUR 1 = IDR 15640.93. Za posledný rok od 1.11.2018 môžeme vykazoval priemer kurzu tejto meny voči euru hodnotu 15 999,39.[25] Vzhľadom k dátam využívaným v tejto práci je nutné uviesť aj kurz voči americkému doláru (USD) a jeho vývoj. K 1.11.2019 bol kurz stanovený takto: USD 1 = IDR 14039,00. Od januára po september 2018 depreciácia indonézskej meny dosiahla hodnotu až 10 %. Išlo o najväčšie oslabenie meny od finančnej krízy v roku 1998.[26] Graf 3 predstavuje vývoj kurzu IDR ku USD za posledných 10 rokov. Je možné sledovať kontinuálny trend vo vývoji vzťahu indonézskej národnej meny k americkému doláru.

https://www.gov.uk/government/publications/overseas-business-risk-indonesia/overseas-business-risk-indonesia.

[24]THE WORLD BANK GROUP. *The World Bank in Indonesia*, In: worldbank.org [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: http://www.worldbank.org/en/country/indonesia/overview.

[25]EUROPEAN CENTRAL BANK. *Indonesian rupiah (IDR). In: ecb.europa.eu* [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-idr.en.html

[26]BLOOMBERG. *USDIDR:CUR USD-IDR X-RATE. In: bloomberg.com* [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.bloomberg.com/quote/USDIDR:CUR

Graf 3 Vývoj kurzu IDR vo vzťahu k USD 2010-2019

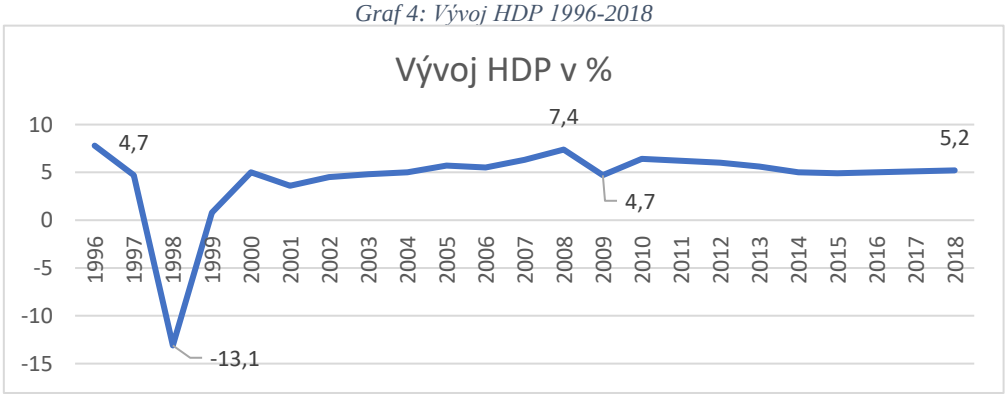
Zdroj 4: Bloomberg Terminal

2.2.1 Makroekonomické ukazovatele

Vybrané makroekonomické ukazovatele vytvárajú predstavu o stave, v ktorom sa aktuálne hospodárstvo Indonézskej republiky nachádza. Zároveň nasledujúca analýza opisuje vývoj ekonomiky, popis a zdôvodnenie signifikantných výkyvov v trendoch.

Nižšie uvedený graf (Graf 4) prezentuje vývoj zmeny hrubého domáceho produktu (HDP) Indonézskej republiky v období rokov 1996 až 2018 v percentuálnom vyjadrení. Vo všeobecnosti je HDP najkomplexnejším ukazovateľom a je determinovaný výdajmi domácej spotreby, investíciami, vládnymi výdajmi a saldom zahraničného obchodu. Hlavným faktorom, ktorý pozitívne podporuje rast ekonomiky je domáca spotreba, približne 60 %, ale taktiež na ňu pozitívne vplývajú domáce a priame zahraničné investície 33 %. Na domácu spotrebu má vplyv veľkosť populácie krajiny a rast populácie strednej vrstvy, ktorá podporuje ekonomiku najmä nákupom spotrebnej elektroniky do domácností.

Graf 4: Vývoj HDP 1996-2018

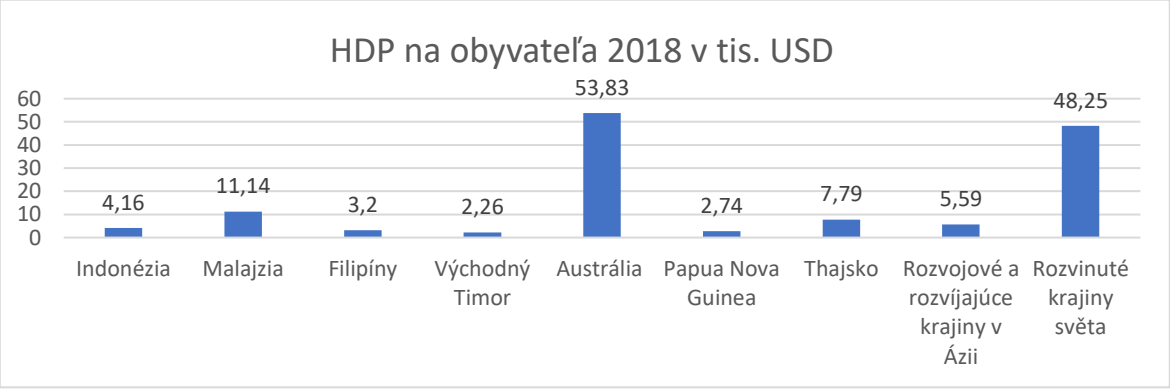

Zdroj 5:International Monetary Fond, https://www.imf.org. [27]

[27] INTERNATIONAL MONETARY FOND. *Real GDP growth*, 2019. In: imf.org [online]. 2019. [cit. 9.10.2019]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/IDN?year=2019.

Z grafu 4 je možné konštatovať, že k výrazným zmenám v trende rastu HDP došlo v Indonézskej republike v rokoch 1997-1999 a v rokoch 2008-2009. Ekonomika v Indonézskej republike začala prudko klesať v štvrtom kvartáli 1997. Pokles zmeny HDP dosahoval negatívnu hodnotu až -13,1 %, čo bolo následkom ázijskej krízy v období 1997-1998. Napriek tomu, že svoje epicentrum mala kríza, nazývaná aj ázijská nákaza, v Thajsku, najhorší vplyv mala práve na Indonézsku republiku. Dôvodom bol fakt, že v Indonézii bola kríza sprevádzaná extrémnou sociálnou a politickou krízou. Tieto nepokoje vyústili aj do odstúpenia vtedajšieho prezidenta. Počas tohto obdobia je možné pozorovať devalváciu indonézskej meny. Indonézska rupie devalvovala až o 600 % vo vzťahu k americkému doláru. Proces zotavovania z krízy bol pomerne pomalý, vzhľadom k tomu, že zahŕňal komplexný proces zavádzania nových inštitúcii a ďalšie administratívne zmeny v krajine. Po kríze sa ekonomický rast vrátil späť do predkrízových hodnôt. V období od roku 2000 až 2008 možno sledovať rastúci trend HDP z 5 % na 7,4 %. Hodnoty HDP sa zvyšovali s nie veľkými výkyvmi až do roku 2008. V roku 2008 bola ekonomika Indonézie zasiahnutá vonkajšími faktormi a síce globálnou finančnou krízou. Výsledkom vplyvu celosvetovej finančnej krízy bolo spomalenie medziročného rastu HDP zo 7,4 % na 4,7 %. Ekonomika Indonézskej republiky je však postavená na domácom spotrebe, vďaka čomu svetová kríza v roku 2008 nezasiahla Indonéziu príliš signifikantne. Od roku 2010 po súčasnosť je možné podľa Grafu 4 konštatovať kontinuálny trend zmeny rastu HDP bez významných výkyvov. Podľa údajov Medzinárodného menového fondu dosahovala zmena rastu HDP z roku 2017 na rok 2018 hodnotu 5,2 %. V absolútnych hodnotách dosiahla hodnota HDP Indonézskej republiky v roku 2018 1042 mld. USD.[28]

Graf 5: HDP na obyvateľa 2018

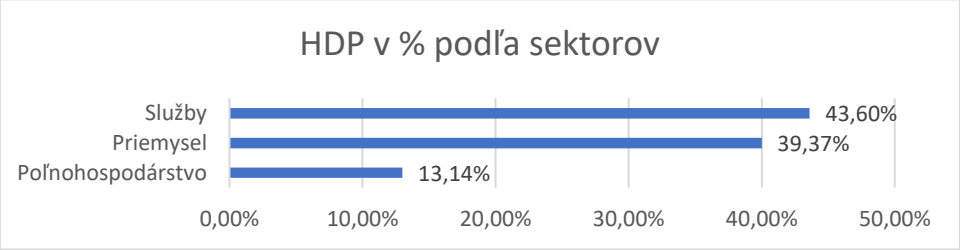

Zdroj 6: International Monetary Fond, https://imf.org

[28]THE WORLD BANK GROUP. *GDP (current US$) – Indonesia.* In: data.worldbank.com [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=ID&view=chart.

HDP v prepočte na obyvateľa dosahuje v Indonézii hodnotu vo výške 4,16 tis. USD. Podľa Grafu 5 Indonézia v porovnaní s rozvinutými ekonomikami, ktoré dosahujú 48,25 tis. USD hodnoty HDP na obyvateľa, dosahuje veľmi nízke hodnoty. Podpriemer Indonézia vykazuje aj v porovnaní s rozvojovými a rozvíjajúcimi krajinami Ázijskom regióne, ktorý predstavuje 5,59 tis. USD HDP na obyvateľa. V porovnaní so susednými krajinami ako sú Filipíny (3,2 tis. USD), Papua Nová Guinea (2,74 tis. USD) a Východný Timor (2,26 tis. USD), výška HDP na obyvateľa v Indonézii prevyšuje. Napriek tomu však signifikantne zaostáva oproti Austrálii (53,83 tis. USD), Malajzii (11,14 tis. USD) a Thajsku (7,79 tis. USD).[29]

Graf 6: Percentuálne vyjadrenie HDP podľa sektorov

Zdroj 7: Ministerstvo zahraničných vecí SR: https://mzv.sk[30]

Krajina sa postupom času transformuje. Zatiaľ čo v minulosti predstavoval najvyšší podiel na tvorbe HDP sektor poľnohospodárstva, v súčasnosti je možné pozorovať nárast podielu na tvorbe HDP v sektore služieb. Za rok 2018 predstavoval percentuálny podiel sektoru služieb na HDP 43,6 %. Z vyššie uvedeného grafu (Grafu 6) je možné vyčítať, že druhý najväčší podiel má priemysel. Druhé miesto predstavuje až 40% podiel na tvorbe HDP.

Podľa predpovedí ekonomického rastu OECD, by sa v rokoch 2019 a 2020 mal ekonomický rast krajiny spomaliť. Percentuálny rast HDP by sa tak mal ustáliť na 5,1 % v roku 2019 a 2020. Spomalenie je spôsobené neistotou na trhu z dôvodu obchodnej vojny medzi USA a Čínou, ktorá ďalej v predkladanej práci nie je rozoberaná kvôli komplexnosti problematiky. Vplyv udávania ciel na rôzne druhy tovarov týchto ekonomík, ktorý začal v roku 2018 sa už preukázal v spomalení globálnej ekonomiky.[31]

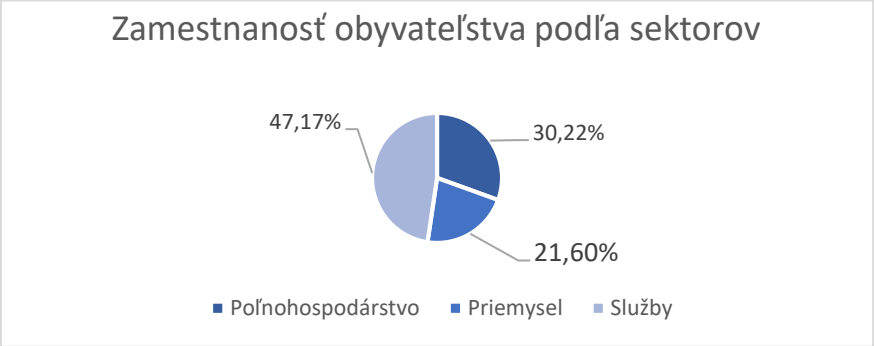
[29]INTERNATIONAL MONETARY FOND. *GDP per capita, current prices, U.S. dollars per capita.* In: imf.org [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC.

[30]MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Ekonomická informácia o teritóriu: Indonézska republika.* In: mzv.sk [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.mzv.sk/documents/10182/620840/Indon%C3%A9zia+-+ekonomick%C3%A9+inform%C3%A1cie+o+terit%C3%B3riu+2019.

[31]OECD. *OECD Economic Outlook, Interim Report September 2019.* In: oecd.org [online]. 25.9.2019. [cit.19.10.2019] Dostupné z: https://doi.org/10.1787/37e06864-en.

Percentuálne zloženie zamestnaných v krajine nezodpovedá sektorovej tvorbe HDP. Na Grafe 7 je zobrazená štruktúra zamestnanosti v jednotlivých sektoroch. Oblasť poľnohospodárstva, i keď má nižší podiel na tvorbe HDP, zamestnáva vyšší počet činného obyvateľstva ako oblasť priemyslu.

Graf 7: Percentuálne vyjadrenie zamestnanosti v sektoroch

Zdroj 8: MZV, https://mzv.sk

Miera nezamestnanosti nadobudla za rok 2018 hodnotu 5,3 %.[32] Vzhľadom k veľkosti populácie Indonézie a faktu, že každoročne na trh práce pribúda 2 mil. práceschopného obyvateľstva, zostáva pre krajinu výzvou vytváranie dostatku pracovných miest. Ďalší faktor, ktorý ovplyvňuje zamestnanosť je vek obyvateľstva (viac v podkapitole 2.3.).

Pre potreby tejto práce a charakteristiky podnikateľského prostredia bol ukazovateľ nezamestnanosti analyzovaný z provinčného hľadiska. Údaje miery nezamestnanosti z augusta roku 2018 zaznamenali najnižšie hodnoty v provincii Bali. Bali dosiahlo mieru nezamestnanosti vo výške 1,37%. Tento fakt je pripisovaný najmä zvýšenému turizmu v oblasti a tvorbe pracovných miest v odvetví služieb. Naopak najvyššia miera nezamestnanosti bola zaznamenaná v najzápadnejšej provincii Indonézie-Banten. Táto provincia lokalizovaná na ostrove Jáva dosiahla mieru nezamestnanosti 8,52%.[33]

Minimálna mzda je určená pre každú provinciu samostatne. Pred koncom roka provinčné vlády rokujú a rozhodujú o výške minimálnej mzdy pre ďalší rok. Z roku 2017 mala najnižšiu minimálnu mzdu provincia Yogyakarta s minimálnou mzdou 1,337,650 - 1,572,200 IDR, čo v prepočte pripadá na 100.6 - 118.2 USD mesačne. Naopak najvyššiu minimálnu mzdu

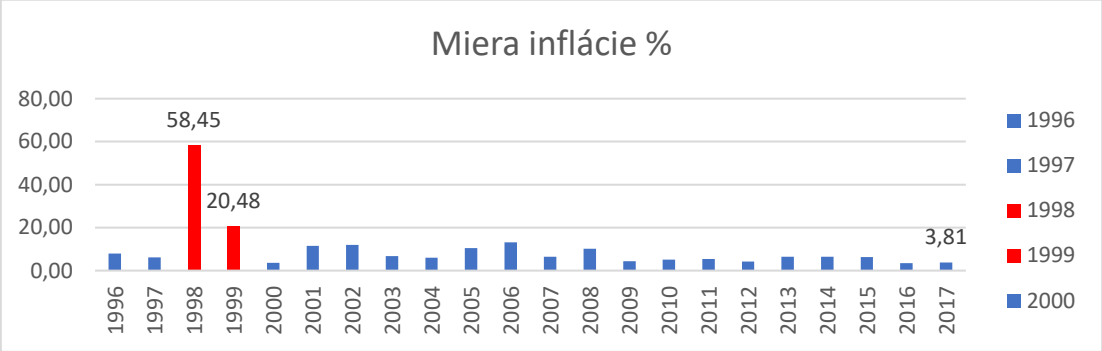
[32] THE WORLD BANK GROUP.*Unemployment, total (% of total labor force) (modeled ILO estimate) - Indonesia* In: data.worldbank.org [online]. 2019. [cit.19.10.2019] Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?end=2018&locations=ID&start=1996

[33]BADAN PUSAT STATISTIK. *Tingkat Pengangguran Terbuka (TPT) Menurut Provinsi, 1986-2018.* In: bps.go.id [online]. 23.1.2019. [cit.23.10.2019] Dostupné z: https://www.bps.go.id/statictable/2014/09/15/981/tingkat-pengangguran-terbuka-tpt-menurut-provinsi-1986---2018.html.

z provincii dosahuje provincia Jakarta. Hodnota minimálnej mzdy pripadá na 3,355,750 IDR, čo v amerických dolároch predstavuje výšku 252,3 USD. Na týchto provinciách je možné vidieť signifikantný rozdiel vo výške v minimálnej mzdy v závislosti od provincie.[34]

Jeden z hlavných makroekonomických ukazovateľov je miera inflácie, ktorá v percentuálnych hodnotách určuje zmenu cenovej hladiny v danej krajine.

Graf 8: Miera inflácie v Indonézii 1996-2017

Zdroj 9: Svetová banka[35]

Podľa údajov Svetovej banky miera inflácie predstavovala v roku 2017 hodnoty 3,81%, čo je vzhľadom k historickému vývoju tohto ukazovateľa primeraná hodnota. Výrazné výkyvy boli zaznamenané v roku 1998 a 1999, kedy miera inflácie dosahovala extrémne hodnoty vo výške 58,45% a 20,48%. Tieto vychýlenia boli spôsobené v dôsledku ázijskej krízy, ktorá bola vyvolaná pádom thajského bahtu v roku 1998.[36] Výsledkom ekonomickej situácie a kúpyschopnosti meny boli extrémne nepokoje, protesty a sociálna nestabilita. Vývoj miery inflácie sa po extrémoch, dosahovaných v krízovom období stabilizoval a v priemere dosahoval za obdobie od roku 2000 do roku 2017 hodnoty 6,99%.

[34] BKPM: INDONESIA INVESTMENT COORDINATING BOARD. *Labor & Minimum Wages.* In: bkpm.jpn.com [online]. 2019. [cit. 23.10.2019]. Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/en/labor-minimum-wages/.

[35] THE WORLD BANK GROUP. *Inflation, consumer prices (annual %) – Indonesia.* In: data.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 23.10.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?end=2017&locations=ID&start=1996.

[36] CHAPPELOW, J. *Asian Financial Crisis.* [online]. Investopedia, 2019. [cit. 24.10.2019]. Dostupné z: https://www.investopedia.com/terms/a/asian-financial-crisis.asp.

Zahraničný obchod v Indonézii je determinovaný obchodnou politikou, ktorú krajina využíva. Indonézia využíva obchodnú politiku s protekcionistickými prvkami, ktoré sa zobrazujú najmä v netarifných opatreniach. Platobná bilancia za rok 2018 predstavuje celkový export tovarov v hodnote 180,2mld. USD. Export služieb zaznamenal podľa WTO hodnotu 27,2mldUSD. Import tovarov bol zaznamenaný v hodnote 188,7 mld. USD a hodnota importovaných služieb 34,98 mld. USD[37]. Saldo obchodnej bilancie tovarov tak dosiahlo výšku -8,5mld.USD.

Tabuľka 3 reprezentuje vývoj obchodnej bilancie za posledných 5 rokov. Z údajov v nej uvedených je možné konštatovať, že trend v oblasti exportu aj importu nie je konštantný. V oblasti exportu je z negatívneho trendu zaznamenaná zmena v roku 2016. Z roku 2016 na rok 2017 export stúpol o 16,82%. Vývoz ďalej narastá z roku 2017 na rok 2018 o 11,4 mld. USD. Táto zmena predstavuje medziročný rast exportu o 6,75 %. Import tiež zaznamenal zmenu v trende z roku 2016 na rok 2017. Medziročne bola však zmena v importe z roku 2017 na rok 2018 signifikantnejšia. Táto zmena predstavovala medziročný nárast o 20,27 %. Tieto zmeny sa odzrkadlili vo výsledku obchodného salda v sledovanom období. Vzhľadom k rovnakému trendu importu aj exportu sa do 2017 saldo obchodnej bilancie zvyšovalo. Najsignifikantnejší nárast salda v hodnote 9,9 mld. USD bol zaznamenaný z roku 2014 na rok 2015. V období od roku 2015 do roku 2017 saldo obchodnej bilancie kontinuálne rástlo. Zmena nastáva až v roku 2018, kedy sa signifikantným zvýšením importu vo výške 31,8 mld. USD, saldo obchodnej bilancie znížilo medziročne o 20,4 mld. USD, kedy dosiahlo negatívnu hodnotu -8,5 mld. USD.

Tabuľka 2: Zahraničný obchod 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Vývoz (mld.USD)	176	150,4	144,5	168,8	180,2
Medziročná zmena (%)	x	-14,54	-3,92	+16,82	+6,75
Dovoz (mld.USD)	178,2	142,7	135,7	156,9	188,7
Medziročná zmena (%)	x	-19,92	-4,91	+15,62	+20,27
Saldo (mld.USD)	-2,2	7,7	8,8	11,9	-8,5
Medziročná zmena (mld.USD)	x	+9,9	+1,1	+3,1	-20,4

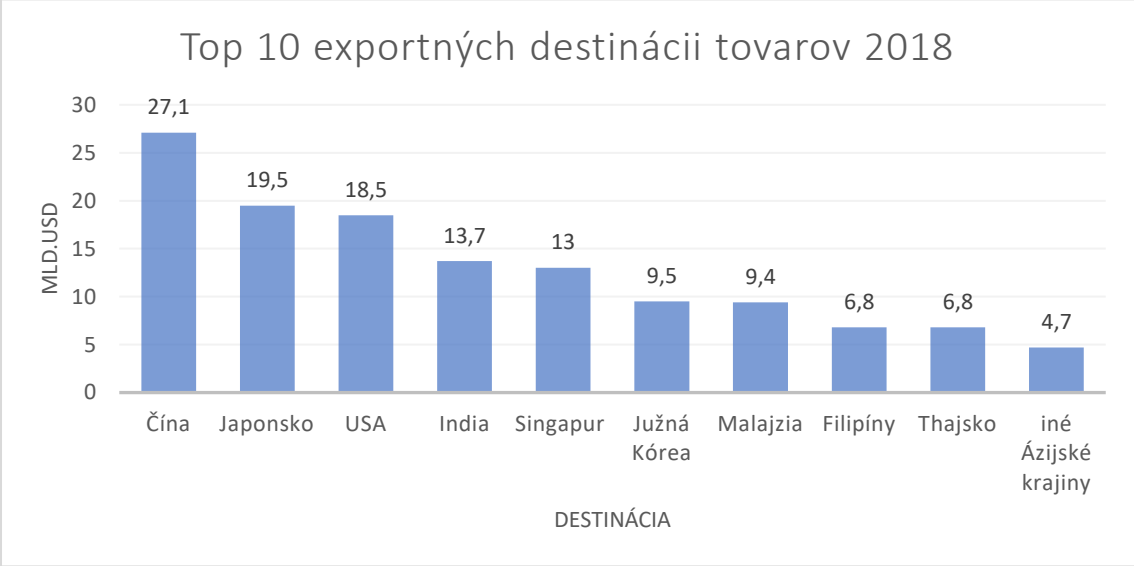
Zdroj 10 údaje OSN, vlastné spracovanie

Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu Indonézie je prevažne orientovaná na ázijské trhy. Najväčší objem tovarov v hodnote 27,1 mld. USD exportovala Indonézia sa rok 2018 do Číny. Tovar v hodnote 19,5 mld. USD exportovala do Japonska. Medzi top 10 exportných destinácii patrí aj USA. Do USA sa z Indonézie vyviezli v roku 2018 tovary v hodnote vo výške

[37]WORLD TRADE ORGANIZATION. *International Trade and Market Access Data.* In: wto.org [online]. 2019. [cit. 24.10.2019]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_bis_e.htm?solution=WTO&path=/Dashboards/MAPS&file=Map.wcdf&bookmarkState={%22impl%22:%22client%22,%22params%22:{%22langParam%22:%22en%22}}.

18,5 mld. USD. Štvrtou najväčšou exportnou destináciou je India, ktorá importovala z Indonézie 13,7 mld. USD tovarov. Na piatom mieste sa nachádza Singapur. Z dostupných dát za rok 2018 importoval tovary v hodnote 13 mld. USD. Export z Indonézie bol v signifikantných čiastkach zachytený aj v Južnej Kórei, v hodnote 9,5 mld. USD, a Malajzii, v hodnote 9,4 mld. USD. Tovar v rovnakej hodnote 6,8 mld. USD doviezli z Indonézskej republiky Filipíny a Thajsko.[38] Najväčší podiel na exportovaných tovaroch majú minerálne oleje, oleje a destilované produkty. Najviac tovarov z tejto kategórie bolo z Indonézie za rok 2018 exportovaných do Číny, Japonska a Indie.

Graf 9: Top 10 exportných destinácii tovarov Indonézie2018

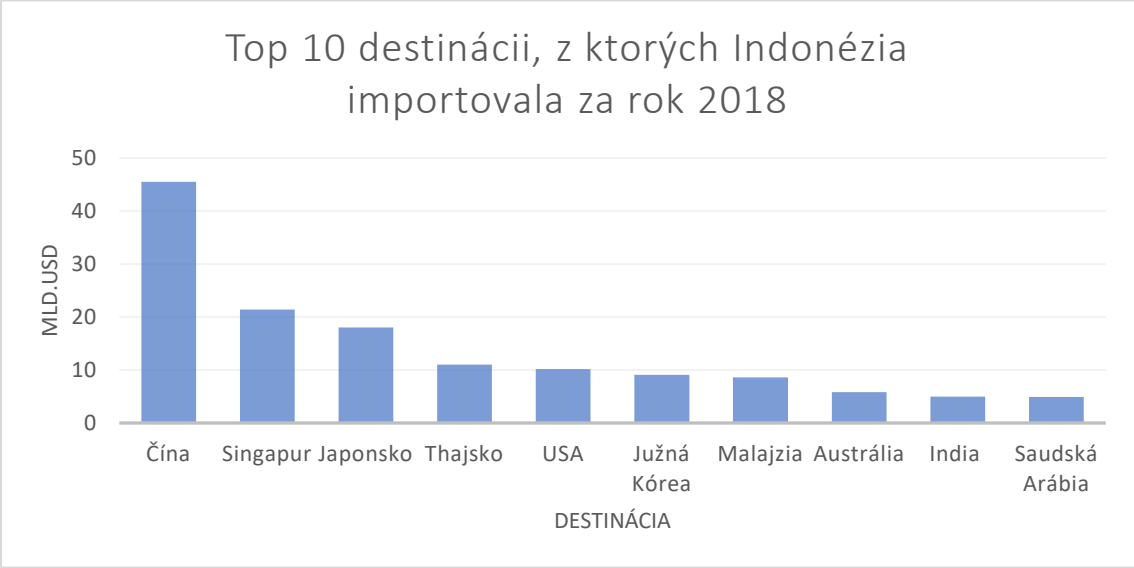
Zdroj 11: OSN

Import Indonézskej republiky predstavoval v tovaroch 188,7 mld. USD. Indonézia importovala tovar v hodnote 45,5 mld. USD z Číny. Na druhom mieste v poradí top 10 trhov, z ktorých Indonézia importovala za rok 2018 sa umiestnil Singapur s hodnotou importovaných tovarov vo výške 21,4 mld. USD. Tretie miesto predstavuje Japonsko, z ktorého Indonézia doviezla v tovaroch 18,0 mld. USD. Thajsko exportovalo do Indonézie 11,0 mld. USD. Za Thajskom sa s exportovanými tovarmi do Indonézie v hodnote 10,2 mld. USD umiestnilo USA na 5. pozícii. Významnú hodnotu vyvezených tovarov do Indonézie zaznamenala aj Južná Kórea s hodnotou 9,1 mld. USD a Malajzia vo výške hodnoty exportu 8,6 mld. USD. Ďalším obchodným partnerom v oblasti exportu je Austrália. Indonézia importovala z Austrálie za rok

[38] DESA/UNSD, UNITED NATIONS COMTRADE DATABASE, DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL TRADE, DEPARTEMNT FOR BUSINESS ENERGY AND INDUSTRIAL STRATEGY. *International trade in goods and services based on UN Comtrade data*. 2019. In: comtrade.un.org [online]. 2019. [cit. 25.10.2019] Dostupné z: https://comtrade.un.org/labs/dit-trade-vis/?reporter=360&type=C&commodity=27&year=2018&flow=2

2018 hodnotu dovezených tovarov predstavujúcu 5,8 mld. USD. Touto hodnotou sa Austrália umiestnila na 8. mieste z destinácii dovážajúcich tovary do Indonézie. Deviate miesto obsadila India s hodnotou vyvezených tovarov do analyzovanej krajiny vo výške 5,0 mld. USD. S tovarmi v hodnote 4,9 mld. USD sa na 10. mieste v poradí umiestnila Saudská Arábia.[39]

Graf 10: Top 10 destinácii, z ktorých Indonézia importovala 2018

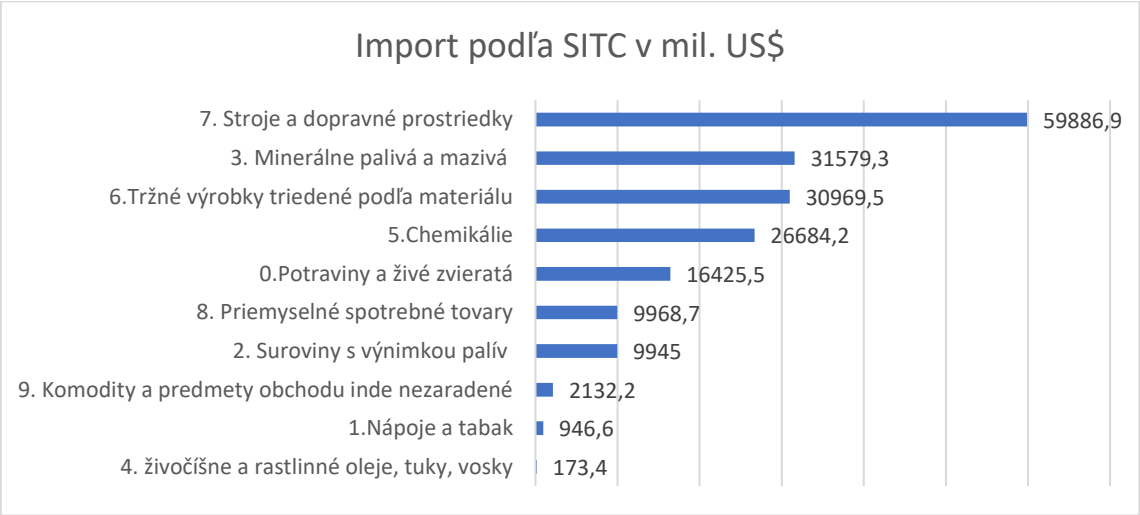
Zdroj 12: OSN

Z analyzovaných dát je možné konštatovať, že najväčšími obchodnými partnermi v oblasti exportu aj importu sú za rok 2018 Čína, Japonsko, Singapur, USA, Južná Kórea, Malajzia, India a Thajsko. Najväčším exportérom aj importérom je Čína. Najväčší podiel v oblasti exportovaných tovarov predstavovali minerálne oleje, oleje a destilované produkty. Táto oblasť tovarov predstavovala až 8,8 mld. USD. Naopak tovary, ktoré mali najväčší podiel v oblasti importu z Číny boli tovary v oblasti elektroniky a techniky.

Pre komoditnú štruktúru zahraničného obchodu je zvolená Štandardná medzinárodná klasifikácia tovarov (SITC). Jedná sa o produktovú klasifikáciu Organizácie Spojených národov (OSN), ktorá ju využíva pre štatistiku zahraničného obchodu. Táto štatistika zahŕňa vývozné a dovozné hodnoty a objemy tovaru a umožňuje medzinárodné porovnávanie komodít a vyrobeného tovaru. SITC rozdeľuje tovary do desiatich kategórií.[40] Nasledujúci graf (Graf11) reprezentuje hodnoty importovaných tovarov v mil. USD za rok 2018.

[39] Ibid.
[40] UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT. *Standard International Trade Classification (SITC) Revisoon 3*. In: unctadstat.unctad.org [online]. 12.7.2019. [cit. 25.10.2019]. Dostupné z: https://unctadstat.unctad.org/EN/Classifications/DimSitcRev3Products_Official_Hierarchy.pdf.

Graf 11 Hodnota importu podľa klasifikácie SITC

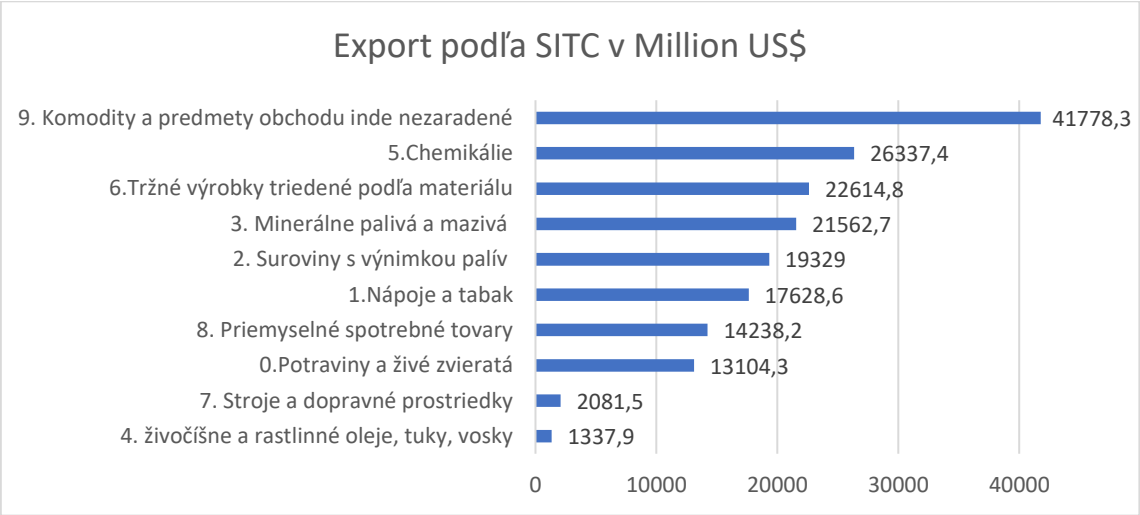
Zdroj 13: BPS

Podľa Grafu 11 signifikantne prevažuje SITC 7, čo predstavuje hodnotu importovaných strojov a dopravných prostriedkov vo výške 59 886,9 mil. USD. Na druhom mieste Indonézia importovala tovary SITC 3, minerálne palivá a mazivá, v hodnote 31 579,3 mil. USD. Naopak najnižšie hodnoty importovaných tovarov zaznamenala skupina tovarov SITC 4 a SITC 1. Tieto skupiny tovarov reprezentujú nápoje a tabak a živočíšne a rastlinné oleje, tuky a vosky. [41]

Klasifikácia SITC je použitá aj v štruktúre exportu tovarov z Indonézie za rok 2018. Z dostupných údajov v grafe je možné konštatovať, že hodnotovo najväčší podiel na tovaroch vyvážaných z krajiny, mala skupina tovarov SITC 9, SITC 5 a SITC 6. Najväčší hodnotový podiel predstavujú tovary z kategórie komodity a predmety obchodu inde nezaradené, dosahujúcu hodnotu vo výške 41 778,3 mil. USD. Tržné výrobky triedené podľa materiálu predstavovali 22 614,8 mil. USD, Chemikálie 26 337,4 mil. USD. Najnižšie hodnoty exportu tovarov zaznamenali kategórie stroje a dopravné prostriedky, SITC 7 a živočíšne a rastlinné oleje, tuky vosky, ktoré sa radia pod skupinu SITC 4. Kategória SITC 4 zaznamenala hodnoty exportu vo výške 1337,9 mil. USD. Stroje a dopravné prostriedky boli vyvážané v hodnote 2081,5 mil. USD. [42]

[41] STATISTICS INDONESIA. *Dynamic Table for Subject Foreign Trade*. In: bps.go.id [online]. 2019. [cit. 25.10.2019]. Dostupné z: https://www.bps.go.id/subject/8/ekspor-impor.html#subjekViewTab6.
[42] Ibid

Graf 12 Hodnota exportu podľa klasifikácie SITC

Zdroj 14: BPS

2.2.2 Investičné prostredie

Historicky bola investičná klíma v Indonézii podmienená striktnými reguláciami a opatreniami zahraničných investícii a vzhľadom k zložitej byrokracií bolo pre zahraničného investora náročné na trh preniknúť. Zvolenie prezidenta Joka Widoda v roku 2014 však prinieslo administratívu, ktorá podporuje otvorenosť ekonomiky pre zahraničné investície a stimuluje ich rast. Moody's Investors services, agentúra, ktorá poskytuje medzinárodný finančný výskum dlhopisov vydaných komerčnými a vládnymi subjektmi, vydala pre Indonéziu investičný rating Baa3 spolu so stabilným výhľadom do budúcnosti v roku 2016.[43]Stabilné investičné toky do krajiny sú tiež považované za aspekty, ktoré majú vplyv na pozitívny ekonomický rast krajiny.

Zahraničné investície a ich podporu v Indonézii realizuje štátna agentúra Badan Koordinasi Penanaman Modal (BKPM), ktorá priamo schvaľuje investičné projekty v oblasti priemyslu a služieb. BKPM má na starosti implementáciu politiky a koordináciu služieb v oblasti investícii v súlade s vládnymi ustanoveniami a nariadeniami. Cieľom tejto agentúry je hľadanie investícii, ktoré podporia ekonomický rast spolu s využitím indonézskej pracovnej sily. Účelom BKPM je urýchlenie byrokracie spojenej s potrebnou dokumentáciou. Podporu zahraničných investícii taktiež realizuje Ministerstvo zahraničných vecí, Ministerstvo poľnohospodárstva, Ministerstvo priemyslu a Ministerstvo energetiky a minerálnych zdrojov. Indonézska republika v roku 2007 schválila zákon o investíciách, ktorý obsahuje stimuly za

[43] BKPM: BADAN KOORDINASI PENANAMAN MODAL. *About BKPM: Achievements.* In: bkpm.go.id [online]. 2017. [cit. 25.10..2019] Dostupné z: https://www3.bkpm.go.id/en/about-bkpm/achievements.

účelom zvýšenia zahraničných investícii. K týmto stimulom patrí predovšetkým zjednodušenie procesu zamestnávania a pobytu cudzincov, zavedenie daňových prázdnin a zrovnoprávnenie podmienok pre zahraničných a domácich investorov.

K prekážkam vstupu zahraničných firiem na indonézsky trh, ktoré chcú exportovať tovar, patrí podmienka o nadviazaní obchodných vzťahov s indonézskou importnou a distribučnou firmou. Táto firma má na import tovarov do Indonézskej republiky udelenú licenciu štátom. Podmienkou pre priame zahraničné investície už v spolupráci s indonézskymi investormi je vytvorenie spoločnosti, Joint Venture, ktorej spoločníkmi sú zahraniční aj indonézski investori. Schválenie pôsobnosti tejto spoločnosti vydáva v podobe licencie BKPM v spolupráci s ostatnými inštitúciami definovanými na základe zamerania firmy.

Prvým krokom pri investovaní v Indonézii je kontrola, ktorá sa týka oblasti podnikania. Potenciálny podnikateľ musí skontrolovať, či je oblasť podnikania jeho záujmu otvorená pre zahraničné investovanie v Indonézii a je v súlade s indonézskymi investičnými usmerneniami Daftar Negatif Investasi (DNI), známy aj ako „negative list“. Prezidentský dekrét č. 44 z roku 2016 ustanovuje odvetvia, ktoré sú otvorené a uzatvorené a určuje podmienky pre investície. Ak podnikateľský sektor nie je uvedený v DNI, oblasť podnikania je považovaná za otvorenú a podniku je umožnené až 100% zahraničné vlastníctvo. Medzi oblasti uzatvorené k zahraničnému vlastníctvu patrí oblasť alkoholickej produkcie alebo prevádzka kasín a hazardu.[44] Vláda Joka Widoda už v roku 2016 skracovala DNI s cieľom zvýšiť tok PZI do krajiny. Vtedy otvorila možnosti zahraničného vlastníctva v oblasti retailu. Posledné reformy tvorené v novembri 2018, zahŕňali opatrenia, ktoré umožnili zvýšiť vlastníctvo zahraničných investorov v 54 podnikateľských odvetviach. Medzi nimi boli zmeny vo výrobnom, technologickom a zdravotníckom sektore. Ide o prvú zmenu v DNI od roku 2016 a umožňuje plné vlastníctvo v 25 sektoroch vrátane dopravy a telekomunikácií. Reformy obsahujú aj nové nariadenia o daňových prázdninách zamerané na zvýšenie nových kapitálových investícií v priekopníckych odvetviach s cieľom stimulovať hospodársky rast. Digitálne hospodárstvo a poľnohospodárske odvetvia patria na zoznam priekopníckych odvetví, ide o pokus nasmerovania investícii do oblastí, ktoré pre hospodárstvo prinášajú strategickú hodnotu. Investície vo výške 100 až 500 miliárd IDR, čo predstavuje 7,2 - 36 mld. USD majú nárok na 50% daňovú úľavu po dobu piatich rokov. Väčšie investície majú možnosť 100% daňovej

[44]PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF INDONESIA. *Presidential Regulation of the Republic of Indonesia: Number 44 Year 2016.* [online]. BKPM, 2016. [cit. 27.10.2019] Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/assets/up/2017/04/160630-english-dni-rev.pdf.

úľavy na dlhšie obdobie.[45] Po znovuzvolení prezidenta v roku 2019 sa má „negative list“ opäť skracovať a otvárať nové odvetvia pre zahraničných investorov. Bližšie informácie o tom, ktoré odvetvia budú z „negative listu“ odstránené budú uverejnené na konci roku 2019.[46]

Ďalšia podmienka hovorí o tom, že právnická osoba spoločnosti so zahraničným vlastníctvom, by mala byť spoločnosť s ručením obmedzeným alebo (Perseroan Terbatas alebo PT). Spoločnosť „PT“ by mala byť vo vlastníctve minimálne dvoch strán. Každá strana môže byť buď fyzická osoba alebo právnická osoba. Podľa indonézskeho práva sa každá spoločnosť s akýmkoľvek percentuálnym podielom na zahraničnom vlastníctve považuje za spoločnosť so zahraničným vlastníctvom, v skratke ‘PT. PMA '. PT.PMA musia mať minimálne investície nad 10 000 000 000 IDR, - (desať miliárd indonézskej rupie) alebo ekvivalent k aktuálnemu výmennému kurzu. Platí to pre všetky obchodné odvetvia a výška minimálnej investície nezahŕňa hodnotu pozemkov a budov, ktoré vlastní spoločnosť. Minimálne splatené základné imanie spoločnosti so zahraničným vlastníctvom je 2 500 000 000 IDR (dve a pol miliardy indonézskych rupií). Pre každého akcionára aspoň 10 000 000, - IDR (desať miliónov rupií) alebo jeho ekvivalent v USD.[47]

V roku 2018 vykazovali priame zahraničné investície (PZI) pokles 11,6 % oproti predchádzajúcemu roku. Tento pokles je podľa BKPM pripisovaný najmä vonkajším faktorom ovplyvňujúce investície v krajine. Medzi investorov s najväčším podielom na priamych zahraničných investíciách historicky patrí Singapur, ktorý tvorí 31,4 % priamych zahraničných investícii. Druhé miesto patrí Japonsku s 16,7 % podielom. Významný podiel na toku PZI do Indonézie má aj Čína (8,2 %) a Hong Kong (6,8 %). Malajzia sa tiež pripisuje ku krajinám, ktoré investujú vysokým podielom do Indonézie. Za rok 2018 predstavoval podiel Malajzie na PZI Indonézie 6,2 %.

Podľa dostupných údajov v Grafe 13 sa v roku 2018 PZI sústredili v oblasti priemyslu a to 35,3% podielom. Konkrétne ide o hutnícky, elektrotechnický, chemický a farmaceutický priemysel. Ďalej predstavoval atraktívnu oblasť pre zahraničných investorov sektor služieb. Služby dosiahli až 17% podielu PZI. Ťažba surovín predstavovala hodnotu 12,3 % a poľnohospodárstvo 4,8 % na celkových priamych zahraničných investícii.

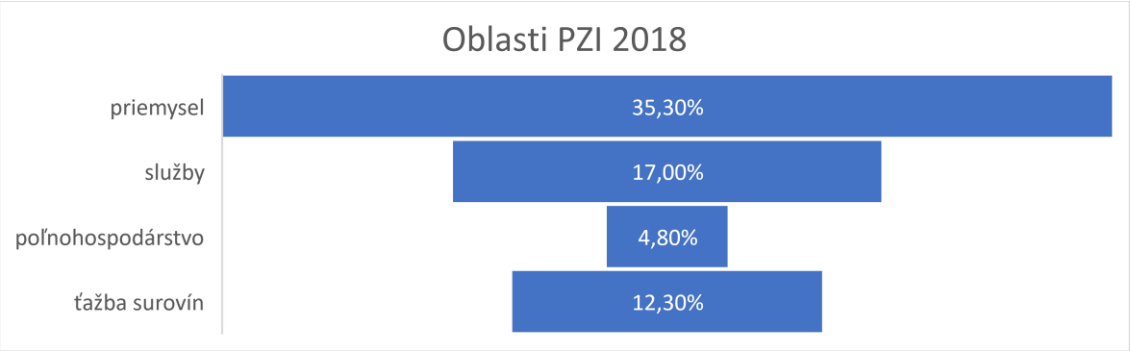
---

[45] BKPM. *Paving the Road to Easy Foreign Investment in Indonesia*. [online]. Bloomberg, 2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z: https://sponsored.bloomberg.com/news/sponsors/bkpm/bkpm-oss/?adv=18494&prx_t=j_oEAIsQ3AM0ANA.

[46] REUTERS. *Indonesia plans 'surprises' in easing foreign ownership caps -investment chief.* In: reuters.com [online]. 15.8.2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z: https://www.reuters.com/article/indonesia-economy-investment/indonesia-plans-surprises-in-easing-foreign-ownership-caps-investment-chief-idUSL4N25A0ZK.

[47] BKPM: INDONESIA INVESTMENT COODINATING BOARD. *FDI Basic Principle.* In: bkpm-jpn.com [online]. 2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/en/fdi-basic-principle/.

Graf 13: Oblasti PZI

Zdroj 15: MZV

Za rok 2018 priame zahraničné investície dosiahli hodnotu 29 307,9 mil. USD. V provinčnom členení smerovalo hodnotovo najväčšie množstvo priamych zahraničných investícii do Jakarty. Príliv PZI do tejto provincie predstavoval za minulý rok 4 857,7 mil. USD. Táto hodnota signifikantne ovplyvnila aj akumuláciu PZI podľa ostrovného členenia. Na ostrov Jáva pritiekli PZI v roku 2018 v hodnote 17 045,9 mil. USD.[48] Najväčší podiel na PZI v Indonézii má sekundárny a terciárny sektor. V roku 2018 predstavoval sekundárny sektor 10 347,6 mld. USD a terciárny sektor 14 132,9 mil. USD. V porovnaní s primárnym sektorom ide o signifikantný rozdiel. Do toho bolo za rok 2018 investované, v rámci PZI, 4 827,3 mil. USD, čo predstavuje zhruba jednu polovicu sekundárneho a jednu tretinu primárneho sektora.[49]

2.2.3 Daňová politika

Daňový systém Indonézskej republiky sa signifikantne nelíši od systémov ostatných krajín juhovýchodnej Ázie. Krajina je nútená zvyšovať dane, v dôsledku zlepšovania kvality infraštruktúry a zlepšenia hospodárskeho prostredia. Daňový príjem krajiny predstavuje približne 12 – 13 % HDP.

Na to, aby právnická osoba podliehala daňovej povinnosti v Indonézii, musí byť považovaná za daňového rezidenta. Spoločnosť sa stáva daňovým rezidentom pokiaľ bola v krajine založená, alebo má v krajine registrované sídlo. Štandardná sadzba dane z príjmov právnických osôb (DPPO) predstavuje 25 %. 50% odpočítanie štandardnej sadzby tejto dane sa viaže na spoločnosti s hrubým obratom do 50 mld. IDR. Znížená sadzba dane z príjmov

[48] BKPM. *FDI Realization in Indonesia based on location Jan-Dec 2018.* In: bkpm.go.id [online]. 2019. [cit. 20.11.2019] Dostupné z: https://www.bkpm.go.id/images/uploads/investasi_indonesia/file/FDI_Realization_based_on_location_Jan-Dec_2018.pdf.
[49] Ibid.

právnických osôb vo výške 20 % sa aplikuje v prípade spoločností, ktorých akcie sú kótované na indonézskej burze cenných papierov (IDX) a zároveň je minimálne 40 % týchto akcii obchodovateľných na tejto burze. Fyzická osoba podlieha zdaneniu v Indonézii pokiaľ má v tejto krajine trvalé bydlisko, alebo sa v nej nachádza dlhšie ako 183 dní počas 12 mesačnej periódy, alebo sa fyzická osoba nachádza na území krajiny počas fiškálneho roku a má v úmysle stať sa rezidentom Indonézie.[50] Tabuľka 2 definuje aktuálnu sadzbu dane z príjmov fyzických osôb účtovaných za jeden rok. Tabuľka 2 prezentuje progresívnu sadzbu dane z príjmov fyzických osôb, so zvyšujúcim sa príjmom fyzickej osoby sa zvyšuje aj sadzba dane. Najnižšia daňová sadzba vo výške 5 % je stanovená pri ročnom príjme fyzickej osoby do 50 mil. IDR. Naopak, najvyššiemu zdaneniu podlieha ročný príjem fyzickej osoby nad 500 mil. IDR, konkrétne vo výške 30 %.

Tabuľka 3: Sadzby dane z príjmov fyzickej osoby podľa príjmu

Daň z príjmov fyzickej osoby (DPFO)	
Príjem v mil. IDR	Sadzba dane v %
do 50mil. IDR	5%
>50mil.IDR do 250mil. IDR	15%
>250mil IDR do 500mil. IDR	25%
>500mil. IDR	30%

Zdroj 16: Indonesian Pocket Tax Book 2019

Vo všeobecnosti sa zrážkové dane aplikujú na špecifické druhy príjmov daňového rezidenta a daňového nerezidenta. Zrážková daň rezidenta vo výške 15 % sa aplikuje na príjem z dividend, úrokov a licenčných poplatkov. Územné a stavebné prenájmy podliehajú 10% zrážkovej dani a 2% sadzbe dane podliehajú služby.[51] V prípade platieb nerezidentov predstavuje hodnota zrážkovej dane 20 % v súlade s lokálnym právom Indonézie. Sadzbu zrážkovej dane znižujú ustanovenia daňovej zmluvy. Podľa Ministerstva financií Indonézie približne polovica obyvateľstva Indonézskej republiky si správne neplní daňové povinnosti. Preto indonézska vláda vytvorila špeciálny program pre , ktorý zahŕňal daňovú amnestiu. Jej výsledkom bol dodatočný príjem do štátneho rozpočtu vo výške 366 mil. USD. Účasť bola nižšia ako očakávaná.

[50] PWC. *Indonesian pocket tax book 2019.* In: pwc.com [online]. 2019. [cit. 21.10.2019] Dostupné z: https://www.pwc.com/id/en/pocket-tax-book/english/pocket-tax-book-2019.pdf.
[51] ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ČR V JAKARTĚ (INDONÉSIE). *Indonésie: Zahraniční obchod a investice.* [online]. Businessinfo.cz, 2019. [cit. 21.10.2019] Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/indonesie-zahranicni-obchod-a-investice-19107.html.

Súčasná sadzba dane z pridanej hodnoty (DPH) je vo výške 10 %. DPH podlieha prevod zdaniteľného tovaru, alebo poskytnutie zdaniteľnej služby v indonézskej colnej oblasti. Sadzba DPH sadzba sa môže zvýšiť na 15 %, alebo znížiť na 5 % na základe nariadenia vlády.

V prípade vývozu hmotných a nehmotných tovarov, ako aj pre vývozu služieb sa aplikuje nulová sadzba. Vo všeobecnosti sa Indonézia poskytuje zahraničným investorom daňové úľavy. Zahraničný investor sa o túto formu pomoci môže uchádzať podaním žiadosti na príslušné inštitúcie a to konkrétne už vyššie spomínané BKPM alebo Ministerstvo priemyslu Indonézie. Regulácia zvýhodnenia podnikateľského prostredia v oblasti daní predstavuje pre zahraničného podnikateľa zníženie sadzieb DPFO A DPPO, sadzby dane z pridanej hodnoty, zníženie sadzby dovozných ciel ako aj zavedenie zvýhodneného spôsobu odpisovania majetku zaradeného v podnikaní. Tieto výhody sa sústreďujú najmä v menej rozvinutých oblastiach Indonézskej republiky s menej rozvinutou infraštruktúrou a vyššou mierou nezamestnanosti.

Proces colného odbavenia v Indonézii predstavuje proces registrácie na príslušných úradoch a orgánoch. Pri importe tovarov zohráva tento proces dôležitú rolu. Na to aby bol produkt úspešne importovaný do krajiny musia byť splnené nasledovné kroky. Dovozca je povinný predložiť oznámenie o dovážanom tovare (Pemberitahuan Import Barang alebo PIB) colnému úradu. Ďalej dovozca zaplatí colné a daňové poplatky banke a predloží doklad o platbe. Ďalším krokom je obdržanie identifikačného čísla dovozcu (API) a pridelenie daňového identifikačného čísla (NPWP). NPWP je skupina čísel vydávaná daňovým úradom, pridelená daňovníkovi (jednotlivcovi aj subjektu), na účely osobnej identifikácie pri vykonávaní svojich daňových práv a povinností (t. j. daň z príjmu a DPH).[52] Pri procese registrácie dovozca obdrží aj colné registračné číslo (NIK). Po obdržaní registrácii a predložení potrebných dokumentov príslušným úradom, je proces colného odbavovania vo svojej finálnej fáze. Následne dostáva dovozca osvedčenie o colnom odbavení (SPPB).[53]

2.2.4 Ease of doing business

Tento index skúma podnikateľské prostredie vybranej krajiny za pomoci 41 indikátorov v desiatich oblastiach podnikania pri procese založenia a následného vedenia spoločnosti. Tieto oblasti sú: zaoberanie sa stavebnými povoleniami, dostupnosť elektrickej energie, registrácia majetku, získanie úveru, ochrana menšinových investorov, platba daní, cezhraničné

[52]OECD. *Information on Tax Identification Numbers.* In: oecd.org [online]. 2019. [cit. 1.10.2019] Dostupné z: https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/crs-implementation-and-assistance/tax-identification-numbers/Indonesia-TIN.pdf.

[53] BKPM. *CUSTOM CLEARANCES*. In: bkpm-jpn.com [online]. 2019. [cit. 1.10.2019] Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/en/custom-clearances/.

obchodovanie, vymáhanie zmlúv a riešenie platobnej neschopnosti. Ease of doing business (EODB), v preklade „jednoduchosť podnikania“ predstavuje poradie krajín od 1-190, vzhľadom k tomu, že posudzuje 190 ekonomík sveta. V svetovom hodnotení sa najlepšie umiestnil Nový Zéland s hodnotou 86,59, čo zodpovedá jednoduchému založeniu a následnému vedeniu spoločnosti. Naopak poslednú pozíciu obsadilo Somálsko s hodnotou EODB vo výške 20,04. Indonézska republika sa podľa správy Svetovej banky umiestnila v poradí na 73. pozícii. Tomuto miestu pripadá hodnota EODB vo výške 67,96. Kalkulácia EODB bola zameraná na dve indonézske mestá a to Jakartu (78%) a Surabayu (22%).

Zmeny, ktoré Indonézia zaviedla z roku 2017 na rok 2018 zaistili vylepšenie hodnoty o 1,42 EODB. Krajina vďačí vylepšeniu tohto hodnotenia viacerým transformáciám a opatreniam. V oblasti založenia podnikania sa jednalo najmä o kombináciou sociálneho zabezpečenia a redukcii notárskych poplatkov. Taktiež sa krajina zlepšila v oblasti rozšírenia rozsahu informácii zhromažďovaných a vykazovaných úverovým úradom alebo úverovým registrom. Čo sa týka otázky presadzovania zmlúv, obchodných sporov a riešenia platobnej neschopnosti sa Indonézska republika tiež podľa štúdie WB zlepšila. V prípade výskytu problému v oblasti obchodovania, je pre podnikateľa dôležité, aby bol tento spor vyriešený včas kompetentným sudcom, ktorý jedná v súlade so zákonom. Vylepšenie stavu Indonézie v tomto smere je výsledkom inštitucionalizovaných vzdelávacích programov pre sudcov v Indonézii, ktoré boli zavedené v spolupráci s IMF. Tie podporili úspešnú implementáciu reforiem, ktorými sa zriaďujú súdy pre malé pohľadávky, a úspešné prijatie nových zákonov o platobnej neschopnosti. Výsledkom je skrátený čas potrebný pre riešenie prípadov platobnej neschopnosti a poklesu nedoriešených súdnych sporov. Ďalšie pozitívne zmeny boli zaznamenané v indikátore registrácie majetku. V tomto smere sa zvýšila transparentnosť katastra nehnuteľností a bola skrátená dĺžka riešenia pozemkových sporov. Najlepšie hodnotenie z už vyššie uvedených skúmaných oblastí procesu založenia a následného vedenia spoločnosti získala Indonézia v oblasti dostupnosti elektrickej energie a založenia spoločnosti. Naopak problémovou oblasťou v skúmanom procese je pre krajinu vymáhanie zmlúv. [54]

[54] THE WORLD BANK GROUP. *Doing business 2019: Traing for reform: Economy profile: Indonesia.*In: openknowledge.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 1.10.2019] Dostupné z: https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30711/131701-WP-DB2019-PUBLIC-Indonesia.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

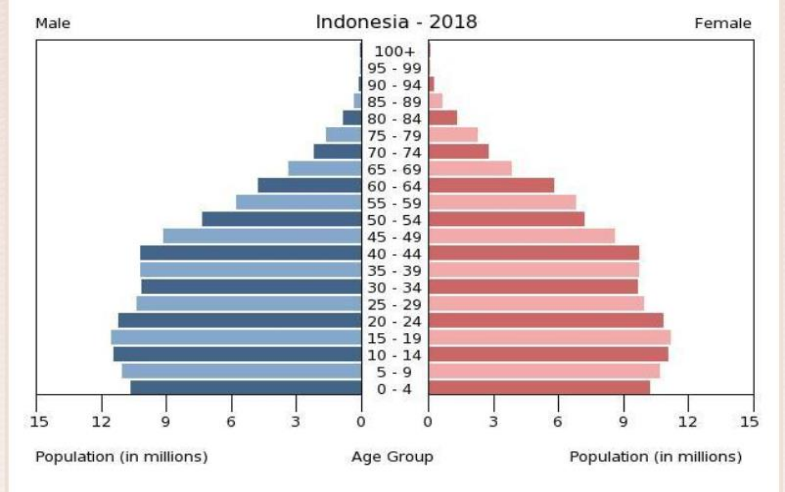
2.3 Sociálne zhodnotenie krajiny

Veľkosť populácie krajiny dosahuje až 265mil. obyvateľov. Medziročný rast populácie z roku 2017 na rok 2018 predstavuje 1,19 %. V tejto kapitole sa práca zaoberá demografickými údajmi krajiny a hodnotí systém školstva a zdravotníctva.

2.3.1 Veková štruktúra

Veková štruktúra obyvateľov nie je rovnomerná. Z údajov z roku 2018 je zrejmé, že populácia Indonézskej republiky je pomerne mladá. Medián veku obyvateľstva je 30,5 roka, čo znamená, že až polovica obyvateľstva je pod touto vekovou hranicou. Vo veku od 0-24 sa nachádza až 41,57 % obyvateľstva. Až 42,44 % obyvateľov je vo veku medzi 25-54 rokov. Z tohto údaju tvorí 57,1 mil. mužské a 54,4mil. tvorí ženské zastúpenie. Od 55-64 rokov sa nachádza 8,73% obyvateľov. Najmenší počet obyvateľov tvorí veková skupina obyvateľov od 65 rokov a starší. Z celkovej populácie tvorí táto skupina 7,26 %. Z dostupných dát je možné konštatovať, že ženy sa dožívajú vyššieho veku. Skupinu 65 a viac tvorí 10,7 mil. žien a 8,3 mil. mužov. Priemerná dĺžka života je 73 rokov.[55]

Obrázok 1: Veková štruktúra Indonézie 2018

Zdroj 17: CIA

2.3.2 Urbanizácia

Administratívne členenie Indonézskej republiky tvorí 34 provincií. Urbanizácia je v krajine veľmi rýchlo rastúcim trendom. Viac ako polovica obyvateľov, 56 %, žije v mestách.[56] Najľudnatejšie mestá sa nachádzajú v provincii Jakarta, Západná Jáva, Východná Jáva, Severná

[55] CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook: Indonesia.* In: cia.gov [online]. 2019. [cit. 12.9.2019]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html.
[56] ROBERTS Mark, GIL SANDER Frederico, TIWARI Sailesh. [online]. 2019. *Time to ACT : Realizing Indonesia's Urban Potential*. Washington DC: World Bank 2019. ISBN (e-book): 978-1-4648-1400-6

Sumatra a Banten. Hlavné mesto Jakarta je s počtom obyvateľov 10,6 mil. najľudnatejším mestom v krajine. Mesto sa nachádza na západe ostrova Jáva v provincií Jakarta. Na druhom mieste sa s počtom obyvateľov 3,3mil. umiestnilo mesto Bekasi. Toto mesto je situované v provincii Západná Jáva. Na ostrove Jáva, v provincii Východná Jáva, sa nachádza mesto Surabaya. Tomuto mestu pripadá tretie miesto v poradí medzi najľudnatejšími mestami v krajine. Surabayu obýva 2,9mil. obyvateľov. Vzhľadom k faktu, že prvé tri najľudnatejšie mestá krajiny sa nachádzajú na ostrove Jáva, je možné konštatovať, že Jáva je najľudnatejším ostrovom v Indonézii. Medzi najľudnatejšie mestá krajiny ďalej patrí Bandung, Medan a Tangerang. Bandung s 2,6 mil. obyvateľov a Tangerang s 2,3 mil. obyvateľov, sa obe nachádzajú na ostrove Jáva. Medan sa s počtom obyvateľov 2,3 mil. tiež radí medzi najľudnatejšie mestá v Indonézii. Ako jediné tvorí výnimku a nachádza sa na ostrove Sumatra v provincii Severná Sumatra. Vo všetkých spomínaných mestách sa od roku 2018 pozitívne zmenila veľkosť populácie. Zmeny boli zaznamenané v percentuálnych hodnotách od 0,66% , v meste Surabaya, až do výšky 3,71%, zaznamenanej v meste Bekasi.[57] [58] Mestské osídlenie predstavuje 56 % obyvateľstva v Indonézii. Predpokladané zníženie vidieckeho osídlenia by sa podľa správy United Nations malo do roku 2050 znížiť o 26,6%.[59]

Problém, ktorému však urbanizácia čelí je znečistenie, vysoká ľudnatosť a potápanie hlavného mesta Jakarta. Jakarta je najrýchlejšie sa potápajúce mestom na svete a do roku 2050 by malo byť podľa zdrojov nachádzať pod úrovňou hladiny mora. Severná Jakarta sa za posledných 10 rokov potopila o 2,5 m a úroveň hladiny sa zvyšuje každým rokom v priemere o 1-15 cm. Takmer polovica mesta je už potopená. V auguste 2019 bolo prezidentom oznámené, že je nutné hlavné mesto premiestniť. Nová poloha je určená pre Východný Kalimantan, ktorý je vzdialený 1300 km od súčasného hlavného mesta. Táto poloha bola určená najmä kvôli nízkej hrozbe prírodných katastrof akými sú výbuchy sopiek zemetrasenia. Povrch určeného územia však aktuálne pokrývajú prevažne lesy. Jedná sa o jeden z najväčších infraštruktúrnych projektov vlády Indonézie.[60]

[57] WORLD POPULATION REVIEW. *World City Populations 2019*. [online]. World Population Review,2019. [cit. 10.11.2019.]. Dostupné z: http://worldpopulationreview.com/world-cities/.
[58] CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook: Indonesia.* In: cia.gov [online]. 2019. [cit. 10.11..2019]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html.
[59] Tan Y, Wijaya C. *Will Indonesia's new capital just move the problem to the jungle*. [online]. BBC 3.9.2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z https://www.bbc.com/news/world-asia-49481090.
[60]UNITED NATIONS: DEPARTMENT OF ECONOMIC AND SOCIAL AFFAIRS. *World Urbanizations Prospects: The 2018 Revision.* [online]. New York: United Nations, 2019. [cit. 11.11.2019]. Dostupné z: https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Report.pdf.

2.3.3 Miera chudoby v Indonézii

Pod hranicou chudoby žije podľa údajov Svetovej banky za rok 2018 9,8 % obyvateľov. Od roku 2015 ma kontinuálny klesavý trend.

Štruktúra indonézskeho vzdelávacieho systému musí spĺňať potreby veľkej, rastúcej a rozmanitej populácie. Národný vzdelávací systém v Indonézskej republike zahŕňa 6-ročnú základnú školskú dochádzku, ktorá začína v siedmom roku života dieťaťa. Ďalej pokračuje 6-ročnou dochádzkou na druhom stupni. Vzdelávanie vo vyšších stupňoch školského systému pozostáva z desiatok štátnych a mnohých súkromných škôl. Tretí stupeň vzdelávacieho školského systému predstavujú univerzity, napr. Poľnohospodárska Univerzita Bogor alebo Indonézska univerzita v Jakarte.[61] Vládne výdaje na školstvo predstavujú 3,6% HDP. Takmer polovica populácie obyvateľov (48,8%), ktorí sú vo veku 25 a vyššie, má stredoškolské vzdelanie. Miera gramotnosti dospelých jedincov Indonézie, vo veku 15 a starších, zaznamenáva hodnotu 95,4%.[62] Platí, že čím je vyššia miera vzdelanosti u obyvateľa, tým vyššie mesačné platové ohodnotenie dostáva.[63]

Vládne výdaje do oblasti zdravotníctva predstavujú 3,3% HDP. Systém zdravotníctva predstavuje kombináciu financií, ktoré poskytuje verejný a súkromný sektor. Verejný sektor je spravovaný decentralizovaným vládnym systémom v spolupráci s centrálnymi, provinčnými a okresnými vládnymi zodpovednosťami. Ministerstvo zdravotníctva je zodpovedné za riadenie niektorých terciárnych a špecializovaných nemocníc. Ďalej zabezpečuje strategické smerovania nemocníc a je zodpovedné za stanovenie noriem, reguláciu a zabezpečenie dostupnosti finančných a ľudských zdrojov. Provinčné vlády sú zodpovedné za správu nemocníc na úrovni provincií, za technický dohľad a monitorovanie okresných zdravotníckych služieb. Medzi ďalšie úlohy a zodpovednosti provinčných vlád patrí aj koordinácia medzirezortných zdravotných problémov v provincii. Okresné vlády sú zodpovedné za správu okresných nemocníc a okresnej siete zdravotníckych stredísk (puskesmas). V krajine sa nachádza celý rad súkromných poskytovateľov vrátane sietí nemocníc a kliník spravovaných

---

[61] Thomas R. Leinbach, Goenawan Susatyo, Mohamad John David, Legge Oliver W., Wolters James F. McDivitt Asvi, Warman Adam.*Indonesia*. In: brittanica.com [online]. 2019 [cit. 20.11.2019] Dostupné z: https://www.britannica.com/place/Indonesia/Housing#ref22874

[62]UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME, THE HUMAN DEVELOPMENT REPORT OFFICE. *Human Development Index and its components.* In: hdr.undp.org [online]. 2019. [cit. 20.11.2019] Dostupné z: http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/IDN.

[63] BPS. *Statistical yearbook of Indonesia 2019.* [online] Badan Pusat Statistik. 2019. [cit. 18.11.2019]. ISSN:01262912 Dostupné z: https://www.bps.go.id/publication/download.html?nrbvfeve=ZGFhYzFiYTE4Y2FlMWU5MDcwNmVlNThh&xzmn=aHR0cHM6Ly93d3cuYnBzLmdvLmlkL3B1YmxpY2F0aW9uLzIwMTkvMDcvMDQvZGFhYzFiYTE4Y2FlMWU5MDcwNmVlNThhL3N0YXRpc3Rpay1pbmRvbmVzaWEtMjAxOS5odG1s&twoadfnoarfeauf=MjAxOS0xMS0xOCAyMToyNDo0NA%3D%3D.

neziskovými a charitatívnymi organizáciami, neziskových poskytovateľov i lekárov ktorí sa zapájajú do duálnej praxe (pôsobia na súkromnej klinike aj vo verejnom zariadení).[64] Napriek zvýšeniu vládnych výdavkov do oblasti zdravotníctva, zdravotnícke služby zostávajú neprimerané a nerovnomerne rozložené. Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily tiež obmedzuje ďalší rozvoj zdravotníctva. Indonézia vo všeobecnosti podporuje priame zahraničné investície v zdravotníctve, ale niektoré podsektory sú stále uzavreté. Zahraničné investície nie sú povolené na lekárskych klinikách, špecializovaných klinikách a stomatologických klinikách. Zahraničné investície sú však povolené vo veľkých nemocniciach (s najmenej 200 lôžkami), vrátane špecializovaných nemocníc. Zahraniční investori môžu vybudovať novú nemocnicu alebo prevádzkovať existujúcu nemocnicu prostredníctvom spoločného podniku v spolupráci s miestnym investorom.[65]

Sociálna časť PEST analýzy je ukončená Indexom ľudského rozvoja (HDI).Tento index je každoročne vypracovávaný Organizáciou spojených národov (OSN). HDI je používaný ako hodnotenie rozvoja krajiny. Tento index ďalej hodnotí aj vnútroštátnu politiku štátu a je súhrnným ukazovateľom priemerných výsledkov v kľúčových oblastiach ľudského rozvoja. K týmto oblastiam patria dlhý a zdravý život obyvateľov, vzdelanosť a životná úroveň v krajine. Index ľudského rozvoja predstavuje geometrický priemer normalizovaných indexov pre každú z vymenovaných oblastí. HDI predstavuje hodnotu pre Indonéziu 0,694 z posledných údajov z roku 2017. Touto pozíciou sa krajina radí medzi krajiny so stredným ľudským rozvojom. Pre porovnanie s ostatnými krajinami sa Indonézia nachádza na 116 priečke. Najlepšiu hodnotu HDI, ktorá referuje k prvému miestu hodnotenia zaujalo Nórsko. Nórske HDI predstavovalo za rok 2017 výšku 0,953 a predstavuje skupinu krajín s veľmi vysokým ľudským rozvojom.[66]

2.4 Technologické aspekty

Technológia zohráva v podnikaní obrovskú úlohu a môže ju ovplyvniť pozitívne alebo negatívne. K položkám, ktoré je potrebné preskúmať v technologickej časti PEST analýzy jednoznačne patria vládne výdavky na technologický výskum. Indonézia aj napriek

[64] ASIA PACIFIC OBSERVATORY ON HEALTH SYSTEMS AND POLICIES. *The Republic of Indonesia Health System Review*. [online]. World Health Organization, 2017. [cit. 18.11.2019]. ISBN: 978-92-9022-516-4. Dostupné z: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/254716/9789290225164-eng.pdf.

[65] ASEAN, UNCTAD. *ASEAN Investment Report 2019 FDI in Services: Focus on Health Care* . In: unctad.org [online]. 2019. [cit. 8.11.2019] Dostupné z: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/unctad_asean_air2019d1.pdf.

[66] UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME, THE HUMAN DEVELOPMENT REPORT OFFICE. *Human Development Index and its components*. In: hdr.undp.org [online]. 2019. [cit. 8.11.2019] Dostupné z: http://hdr.undp.org/en/composite/HDI.

významnému ekonomickému vývoju stále zaostáva v otázke financovania výskumu a vývoja. Z dostupných zdrojov Svetovej banky je zrejmé, že podiel nákladov na výskum a vývoj vo vzťahu k HDP tvoril v roku 2013 len 0,08 %.[67] Výdaje, ktoré vláda investuje do oblasti výskumu a vývoja predstavujú z posledných dostupných údajov za rok 2017 0,24 % HDP.[68] Z tohto faktu je možné konštatovať nárast výdajov do oblasti technologického rozvoja.

Prístup k elektrickej energii sa za posledné obdobie signifikantne zlepšil. Prístup k elektrickej energii má v krajine z posledných dostupných údajov Svetovej banky z roku 2017 98,14 % obyvateľov. Krajina zaznamenáva ,za obdobie 2007-2017, 7,04% nárast obyvateľov s prístupom k elektrickej energii. Mestské časti Indonézie predstavujú 100% prístup k elektrickej energii, avšak vidiecke časti krajiny vykazujú 95,65 % obyvateľov s prístupom k elektrickej energii.[69]

Infraštruktúra patrí medzi významné aspekty pri rozhodovacom procese vstupu na nový trh potenciálnym podnikateľom. V práci sa infraštruktúra zaoberá indexom logistickej výkonnosti (LPI) a digitálnou infraštruktúrou zahŕňajúcou sieťové pokrytie v krajine. Infraštruktúra v Indonézii zostáva jednou z priorít administratívy znovuzvoleného prezidenta. V krajine sa nachádza z posledných dostupných údajov 673 letísk, 8159 km železničných tratí a vyše 496tis. km ciest. Napriek vysokému počtu kilometrov ciest, stále približne 40 % predstavujú cesty nespevneného charakteru. Nedostatočná infraštruktúra spolu s veľkou populáciou prestavujú problém v podobe dopravných obmedzení. Jedná sa najmä o vysoko-zaľudnené mestá ako napríklad Jakarta. Pre podrobnejšie zhodnotenie kvality infraštruktúry železničných tratí je v práci využité hodnotenie, ktoré vydáva Svetové ekonomické fórum (WEF). Indikátor kvality železničných tratí hodnotí krajiny na škále od 1-7, kde vyššia hodnota znamená vyššiu kvalitu. Za posledných desať rokov je možné konštatovať kontinuálny rast kvality železničných tratí a až 170% zvýšenie tohto indikátora. V roku 2009 predstavoval indikátor hodnotu 2,77, zatiaľ čo v roku 2019 nadobudol hodnotu 4,7. Vo svetovom rebríčku tohto indikátora zaujalo prvé miesto Japonsko s hodnotou 6,8. Významné námorné prístavy sú Banjarmasin, Belawan, Kotabaru, Krueg Geukueh, Palembang, Panjang, Sungai Pakning, Tanjung Perak, Tanjung Priok, z ktorých najväčšie kontajnerové prístavy sú Tanjung Perak

[67]ROBERTSON L. *Indonesia needs to get serious about R&D.* [online]. JAKARTAPOST, 2019. [cit. 20.9.2019] Dostupné z: https://www.thejakartapost.com/life/2019/02/18/indonesia-needs-to-get-serious-about-rd.html.
[68]THE WORLD BANK GROUP, UNESCO INSTITUTE FOR STATISTICS. *Research and development expenditure (% of GDP).* In: data.worldbank.org [online]. 2017. [cit. 9.11.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS?end=2017&locations=ID&start=2017&view=bar.
[69] THE WORLD BANK GROUP. *Access to electricity (% of population) – Indonesia*. In: data.worldbank.org [online]. 2017. [cit. 9.11.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS?end=2017&locations=ID&start=2007.

s objemom kontajnerovej prepravy 3 553 370 TEU a Tanjung Priok 6 090 000 TEU.[70] Oba tieto prístavy sa nachádzajú na ostrove Jáva. Na základe údajov je možné zhodnotiť, že vnútrozemná infraštruktúra Indonézie zďaleka nezodpovedá Európskym štandardom. Vzhľadom k jej geografickému rozloženiu však existuje medzi-ostrovná alternatíva v podobe lodnej prepravy.

Komunikácie a internetové pripojenie sú dôležitými faktormi v oblasti podnikania. Údaje o mobilnom sieťovom pokrytí z roku 2016 uvádzajú 100% pokrytie. Pokrytie mobilnou sieťou je merané percentom obyvateľov, ktorí sú v dosahu signálu mobilnej celulárnej siete. Vypočítava sa vydelením počtu obyvateľov v dosahu mobilného bunkového signálu celkovou populáciou. Počet užívateľov internetu sa za posledných desať rokov päťnásobne zvýšil. Takmer dvojnásobné zvýšenie užívateľov je viditeľné medzi rokmi 2016 až 2018, kedy sa z 25,4 % počet zvýšil na 40 % obyvateľov Indonézie. Napriek zvýšeniu užívateľov, kvalita, rýchlosť a v niektorých odľahlých častiach Indonézie aj signál neboli dostačujúce. [71] To sa od spustenia projektu „Palapa Ring“ má zmeniť. Prístup k internetovému pripojeniu je od roku 2019 možný. Projekt, ktorý spustila vláda Joka Widoda v auguste 2019, nazývaný „Palapa Ring“, zabezpečuje sieťové pokrytie na celom území Indonézie. Umožňuje prístup k vysokorýchlostnej internetovej sieti vo všetkých 514 okresoch a mestách krajiny. Jedná sa o prvý projekt PPP, partnerstvo verejného a súkromného sektora, v oblasti telekomunikácii. Palapa Ring predstavuje 13 000 kilometrovú sieť optických vlákien, ktoré sú prepojené na pevnine aj pod morskou hladinou. Celý projekt bol financovaný vo výške 540,18mil. USD.[72]

LPI hodnotí krajiny na základe šiestich dimenzii procesu obchodovania vrátane kvality infraštruktúry a transportu počas procesu zahrňujúci cesty, železnice, prístavy a informačné technológie. K analyzovaným oblastiam, na základe ktorých je LPI udeľované Svetovou bankou, patrí efektívnosť colnej správy, jednoduchosť vybavovania zásielok, kvalita logistických služieb a sledovanie zásielok. Tieto oblasti sú samostatne hodnotené na škále od 1-5. Platí čím vyššia hodnota čísla rozmedzí 1-5, tým lepšie celkové hodnotenie. Indonézia zaujala zo 100 skúmaných štátov 46. priečku. Túto priečku predstavuje za rok 2018 hodnota indexu 3,15. Táto hodnota vykazuje najlepší výsledok pre Indonéziu v roku 2018 v porovnaní so sledovaným obdobím od roku 2010 viz. Tabuľka 4. Pre porovnanie najlepší index LPI za

[70]CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook: Indonesia.* In: cia.gov [online]. 2019. [cit. 8.11.2019]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html.
[71]THE WORLD BANK GROUP. *Individuals using the Internet (% of population) – Indonesia.* In:data.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 16.11.2019] Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS?end=2018&locations=ID&start=2008.
[72]REUTERS. *Indonesia completes fiber-optic network to bring internet to remote east.* In: reuters.com [online]. 14.10.2018. [cit. 16.11.2019]. Dostupné z: https://www.reuters.com/article/us-indonesia-infrastructure/indonesia-completes-fiber-optic-network-to-bring-internet-to-remote-east-idUSKBN1WT0XC.

rok 2018 obdržalo Nemecko. LPI index prvej priečky, ktorá patrí Nemecku, predstavuje hodnotu 4,20. V tomto roku ani jedna zo spomínaných oblastí výrazne nevystupovala oproti ostatným. Najvyššiu hodnotu však nadobudla oblasť včasnosti dodávok, 3,67, a najnižšiu hodnotu indexu, 2,67, nadobudla efektívnosť colnej správy. Od roku 2016 LPI Indonézie konštantne stúpa. Efektivita colnej správy však od roku 2016 klesla o 0,02 jednotky indexu LPI. Najsignifikantnejšie zlepšenie je viditeľné v oblasti infraštruktúry, ktoré sa zvýšilo od roku 2016 o 0,25 jednotky indexu. [73]

Tabuľka 4 Vývoj LPI 2010-2018

Rok	2010	2012	2014	2016	2018
LPI	2,76	2,94	3,08	2,98	3,15

Zdroj 18: Svetová banka

V súčasnosti sa nachádzame v digitálnom veku, ktorý je označovaný ako štvrtá priemyselná revolúcia. Index technologickej pripravenosti je vydávaný Svetovým ekonomickým fórom a predstavuje kľúčový nástroj pri posudzovaní pripravenosti krajín, využívať príležitosti vznikajúcich technológií, ktoré prináša digitálna transformácia. V indexe sú hodnotené faktory, politiky a inštitúcie, ktoré krajine umožňujú plne využívať informačné a komunikačné technológie na zvýšenie prosperity. Krajiny sa hodnotia na základe štyroch kategórií ukazovateľov: celkové prostredie pre využívanie a tvorbu technológií (politické, regulačné, obchodné a inovačné), pripravenosť na sieť, pokiaľ ide o infraštruktúru informačných technológii, dostupnosť a zručnosti, zavádzanie a využívanie technológie tromi skupinami zainteresovaných strán (vláda, súkromný sektor a súkromné osoby) a ekonomický a sociálny vplyv nových technológií. Index pozostáva z 53 sub-indikátorov v desiatich pilieroch. Indonézia sa posúva v roku 2016 pozitívne o šesť miest na 73. priečku.[74] Najlepšie hodnotenie dostala v pilieri cenovej dostupnosti. Tento posun bol ovplyvnený zlepšením dostupnosti a sprievodným silným nárastom individuálneho využívania. S rastúcim počtom používateľov sa začala rozširovať aj už existujúca infraštruktúra.[75]

[73]THE WORLD BANK GROUP. *Country score card 2018.* In: lpi.worldbank.com [online]. 2019. [cit.16.11.2019]. Dostupné z: https://lpi.worldbank.org/international/scorecard/line/254/C/IDN/2018.
[74]SILJA BALLER, World Economic Forum ATTILIO DI BATTISTA, World Economic Forum SOUMITRA DUTTA, Cornell University BRUNO LANVIN, INSEAD. *The Networked Readiness Index 2016.* In:weforum.org [online]. 2016. [cit. 26.11.2019]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/GITR2016/WEF_GITR_Chapter1.1_2016.pdf.
[75] WORLD ECONOMIC FORUM. *Global information technology report.* In: reports.weforum.org [online]. 2016. [cit. 16.11.2019]. Dostupné z: http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2016/economies/#indexId=NRI&economy=IDN.

2.5 Východiská analýzy PEST

Na základe vypracovanej analýzy PEST je možné vytvorenie záverov v podobe SWOT analýzy. Analýza SWOT je základným nástrojom, ktorý sa používa na vyhodnotenie súčasného stavu, v prípade predkladanej práce podnikateľského prostredia Indonézie, z rôznych hľadísk. Jedná sa o hľadiská silných a slabých stránok spolu s hľadiskami príležitostí a hrozieb v analyzovanom prostredí.

Tabuľka 5 SWOT analýza trhu Indonézie

Silné stránky	**Slabé stránky**
• Veľkosť trhu • Makroekonomická stabilita • Predikcia ekonomického rastu	• Korupcia • Nedostačujúca infraštruktúra • Nerozvinuté zdravotníctvo • Protekcionistické opatrenia
Príležitosti	**Hrozby**
• Liberalizácia trhu • Pomerne mladá populácia • Rozvoj technologického prostredia	• Prírodné katastrofy (časté zemetrasenia) • Environmentálne riziko

Zdroj 19: vlastné vypracovanie

Silné a slabé stránky podnikateľského prostredia zodpovedajú otázky, v čom má prostredie konkurenčnú výhodu a v čom spočívajú nedostatky trhu. Medzi silné stránky podnikateľského prostredia je radená veľkosť trhu, makroekonomická a v súčasnej dobe aj politická stabilita a predikcia ďalšieho ekonomického rastu. Veľkosť trhu predstavuje populácia krajiny, ktorá tvorí 265mil. obyvateľov. Makroekonomická stabilita spočíva najmä v silnej domácej spotrebe, ktorá bola preukázaná počas hospodárskej krízy v rokoch 2008-2009. Ekonomický rast krajiny predstavuje významný podiel na atraktivite trhu pre zahraničné investície. Vzhľadom k vývoju politickej scény je možné konštatovať politickú stabilitu v krajine. Demokratizácia krajiny a znovuzvolenie vlády, ktorá podporuje liberalizáciu trhu hovorí o značnom pokroku a postoja ľudu k problematike. V prípade príležitostí a hrozieb sa jedná o faktory, ktoré môžu ovplyvniť budúci vývoj pozitívne alebo negatívne. Príležitosti trhu predstavuje aktuálna znovuzvolená vláda, ktorá podporuje prítok zahraničných investícii do krajiny a liberalizáciu tzv. negative listu. Ďalšiu príležitosť tvorí aj skutočnosť mladej populácie. Tá spolu s rozvojom digitalizácie krajiny a rozvoja technológii predstavuje trh s miliónmi užívateľov internetu na sociálnych sieťach a možnosť rozvoja v tejto sfére. Ďalej tento fakt hovorí o dostatku pracovnej sily gramotného obyvateľstva. Naopak slabé stránky predstavuje stále úroveň korupcie v krajine. Aj napriek zníženiu úrovne korupcie v posledných rokoch, Indonézia stále vykazuje nadpriemerné hodnoty. Protekcionistické opatrenia v otázke zahraničného obchodu a zahraničných investícii predstavujú aj napriek liberalistickým reformám stále problém

v podobe uzatvorenia niektorých sektorov pre vstup zahraničných investorov. Niektoré vychádzajú z prevládajúceho náboženstva v krajine-islamu. Ďalšou slabou stránkou trhu je nedostačujúca infraštruktúra. Jedná sa najmä o cestnú dopravu, v ktorej približne 40 % ciest je nespevneného charakteru. Infraštruktúra predstavuje problém aj vo veľkých mestách, kde nerozvinutá infraštruktúra „nestíha“ objemu dopravných prostriedkov a spôsobuje dopravné obmedzenia. Tento problém je významnou skutočnosťou v hlavnom meste Jakarta a je jedným z dôvodov, prečo sa vláda rozhodla meniť sídlo hlavného mesta. Už ohlásenou zmenou sídla hlavného mesta práca nadväzuje na hrozby podnikateľského prostredia. Environmentálne riziko spojené so zvyšujúcou sa morskou hladinou v meste Jakarta, predstavuje hrozbu pre už existujúce podniky v najväčšom meste krajiny. Veľkosť Indonézie a jej geografická poloha predstavuje mnohé výhody v podobe výskytu nerastných surovín. Na druhej strane však poloha na strete tektonických dosiek znamená nebezpečenstvo zemetrasení a výskyt sopečnej činnosti.

Záver

Indonézia je ostrovný štát, ktorý sa rozprestiera v juhovýchodnej Ázii a Oceánii. V prvej kapitole práca prezentovala prostredie Indonézie. Poloha Indonézie predstavuje významnú úlohu v oblasti alokácie nerastných surovín a podmienok vhodných pre pestovanie prírodného kaučuku, palmového oleja alebo ryže, pri ktorých má krajina prvotné postavenie z hľadiska svetového exportu. Vzhľadom k polohe má okrem ťažobného priemyslu a poľnohospodárstva významné zastúpenie aj rybolov a lesníctvo. Ohrozujúcim faktorom z hľadiska polohy sú prírodné katastrofy v podobe zemetrasení. Sú problémom najmä na ostrovoch Maluku a Nussa Tengara a v priemere krajina zaznamenáva štyri zemetrasenia denne. Populácia krajiny predstavuje štvrtú najväčšiu populáciu na svete a zároveň najväčší počet obyvateľov, ktorí sa prihlasujú k moslimskému náboženstvu. Percentuálne sa jedná o viac ako 80 % obyvateľstva avšak islam je prejavovaný miernejšou formou v porovnaní s krajinami, v ktorých toto náboženstvo tiež prevláda.

Cieľom práce bolo zhodnotenie trhu Indonézie pre prílev zahraničných investícii a predstavenie podnikateľského prostredia Indonézie na základe výsledkov analýzy PEST. Parciálnym cieľom predkladanej práce bolo definovať výhody trhu. Na základe PEST a SWOT analýzy boli definované nasledujúce výhody skúmaného teritória. Medzi prednosti trhu Indonézskej republiky patrí jeho veľkosť, makroekonomická stabilita a predikcia rastu ekonomiky v nasledujúcich rokoch. Makroekonomická stabilita je založená najmä na domácej spotrebe. Tento fakt zabezpečil Indonézii stabilitu aj počas globálnej finančnej krízy v rokoch 2008-2009. Rýchly ekonomický rast a predikcia ďalšieho ekonomického rastu v budúcnosti tiež patria k vlastnostiam trhu, ktoré ho tvoria atraktívnym pre zahraničných investorov. K výhodám patrí aj aktuálne postavenie vlády. Vzhľadom k analýze vývoja politickej situácie v krajine je pozitívnym faktom, že si obyvateľstvo opäť zvolilo na najbližších päť rokov prezidentskú demokraciu na čele s prezidentom Jokom Widodom. Znovuzvolenie tejto vlády hovorí o pozitívnom postavení ľudu k liberalizovaniu, otváraniu a znižovaniu protekcionistických opatrení trhu Indonézie, ktoré táto vláda už v predchádzajúcom volebnom období prezentovala. Krajina je súčasťou významných medzinárodných organizácii ako napr. ASEAN, WTO alebo WB a má podpísané viaceré dohody o voľnom obchode. Najvýznamnejších obchodných partnerov v oblasti importu a exportu predstavujú najmä Ázijské krajiny a niektorí členovia ASEAN-u. Medzi tieto krajiny patrí Čína, Singapur, Južná Kórea, India, Malajzia a Thajsko. Významným obchodným partnerom nachádzajúci sa mimo Ázie, je USA. Dôležitým poznatkom v oblasti zahraničného obchodu krajiny pre potreby

predkladanej práce je kategória tovarov, na ktorý sa import krajiny sústreďuje. Podľa kategorizácie SITC predstavoval najväčšiu hodnotu importovaných tovarov kategória SITC 7 - stroje a dopravné prostriedky. Významnú hodnotu aj napriek surovinovým zásobám krajiny predstavovala kategória minerálnych palív a mazív, čo referuje ku kategórii SITC 3. V rámci definície nevýhod vstupu na indonézsky trh je nutné spomenúť zahraničnú politiku v krajine. Politika zahraničného obchodu podľa druhej kapitoly, aj napriek členstvu v rôznych medzinárodných organizáciách a zoskupeniach (ASEAN, WTO) a podpisu dohôd o voľnom obchode, stále vykazuje množstvo protekcionistických opatrení, ktoré predstavujú prekážky vstupu na trh. K takýmto opatreniam patrí úplný zákaz dovozu vybraných tovarov na územie Indonézie, alebo investícia do určitých hospodárskych odvetví v krajine. Vzhľadom k tomu je potrebná príprava investora a zoznámenie sa s tzv. negative listom (DNI). Ten obsahuje oblasti ekonomickej činnosti, do ktorých buď nie je možná zahraničná investícia, alebo je oblasť pre zahraničné investície uzatvorená len čiastočne. Pozitívne ale je, že počas ďalšieho vládneho obdobia je možné očakávať zmeny smerujúce k liberalizácii trhu a redukovaniu DNI. K príkladom pozitívneho vývoja v sfére liberalizácie trhu patrí projekt „Palapa Ring“, ktorý v roku 2019 zaviedla administratíva Joka Widoda. Ide o prvý PPP projekt v oblasti telekomunikácii. Vďaka tomuto projektu je možné konštatovať aj technologický vývoj v krajine, ktorý zabezpečuje vysokorýchlostné pripojenie na celom území Indonézie. Vyššie uvedená veľkosť trhu Indonézie v spojení s množstvom užívateľov internetu a sociálnych sietí, predstavuje platformu pre rast v oblasti informačných technológií. Na základe analýzy je možné konštatovať zlepšenie infraštruktúry vzhľadom na indikátory Svetového ekonomického fóra. Napriek tomu, stále predstavuje cestná infraštruktúra nedostatky a rozšírená je najmä oblasť lodnej prepravy. Významnými nákladnými prístavmi sú Tanjung Priok a Tanjung Perak, ktoré sú lokalizované na ostrove Jáva. Na tomto ostrove sa nachádza aj súčasné ekonomické centrum a hlavné mesto krajiny Jakarta. Sociálne faktory poukazujú na podstatné informácie najmä v spomínanej veľkosti trhu, predstavujúci počet potenciálnych zákazníkov. Významnou skutočnosťou je aj vek obyvateľstva, ktorý poukazuje na fakt, že obyvateľstvo Indonézie je pomerne mladé. Polovica obyvateľstva má podľa dostupných údajov vek nižší ako 30 rokov. Pre prílev zahraničných investícií to perspektívne znamená dostatok pracovnej sily.

Na záver je možné konštatovať, že z pohľadu investovania krajina predstavuje množstvo príležitostí aj napriek protekcionistickým opatreniam. V prípade investície do vybraných oblastí ekonomickej činnosti je možné požiadať o daňové úľavy.

Zoznam použitých zdrojov

[1] ADITYA, A. *After Record One-Day Indonesia Election, Result Still Weeks Away*. [online]. Bloomberg, 2019. [cit. 16.10.2019] Dostupné z: https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-04-20/after-record-one-day-indonesia-election-result-still-weeks-away.

[2] ASEAN, UNCTAD. *ASEAN Investment Report 2019 FDI in Services: Focus on Health Care*. In: unctad.org [online]. 2019. [cit. 8.11.2019]. Dostupné z: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/unctad_asean_air2019d1.pdf.

[3] ASIA PACIFIC OBSERVATORY ON HEALTH SYSTEMS AND POLICIES. *The Republic of Indonesia Health System Review*. [online]. World Health Organization, 2017. [cit. 18.11.2019]. ISBN: 978-92-9022-516-4. Dostupné z: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/254716/9789290225164-eng.pdf.

[4] ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS. *About ASEAN*. In: asean.org [online]. 2019. [cit. 17.10.2019]. Dostupné z: https://asean.org/asean/about-asean/.

[5] BADAN PUSAT STATISTIK. *Tingkat Pengangguran Terbuka (TPT) Menurut Provinsi, 1986-2018.* In: bps.go.id [online]. 23.1.2019. [cit.23.10.2019] Dostupné z: https://www.bps.go.id/statictable/2014/09/15/981/tingkat-pengangguran-terbuka-tpt-menurut-provinsi-1986---2018.html.

[6] BKPM. *CUSTOM CLEARANCES*. In: bkpm-jpn.com [online]. 2019. [cit. 1.10.2019] Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/en/custom-clearances/.

[7] BKPM. *FDI Realization in Indonesia based on location Jan-Dec 2018.* In: bkpm.go.id [online]. 2019. [cit. 20.11.2019] Dostupné z: https://www.bkpm.go.id/images/uploads/investasi_indonesia/file/FDI_Realization_based_on_location_Jan-Dec_2018.pdf.

[8] BKPM. *Paving the Road to Easy Foreign Investment in Indonesia*. [online]. Bloomberg, 2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z: https://sponsored.bloomberg.com/news/sponsors/bkpm/bkpm-oss/?adv=18494&prx_t=j_oEAIsQ3AM0ANA.

[9] BKPM: BADAN KOORDINASI PENANAMAN MODAL. *About BKPM: Achievements.* In: bkpm.go.id [online]. 2017. [cit. 25.10..2019] Dostupné z: https://www3.bkpm.go.id/en/about-bkpm/achievements.

[10] BKPM: INDONESIA INVESTMENT COODINATING BOARD. *FDI Basic Principle.* In: bkpm-jpn.com [online]. 2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/en/fdi-basic-principle/.

[11] BKPM: INDONESIA INVESTMENT COORDINATING BOARD. *Labor & Minimum Wages.* In: bkpm.jpn.com [online]. 2019. [cit. 23.10.2019]. Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/en/labor-minimum-wages/.

[12] BLOOMBERG. *USDIDR:CUR USD-IDR X-RATE. In: bloomberg.com* [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.bloomberg.com/quote/USDIDR:CUR.

[13] BPS. *Statistical yearbook of Indonesia 2019.* [online] Badan Pusat Statistik. 2019. [cit. 18.11.2019]. ISSN: 01262912. Dostupné z: https://www.bps.go.id/publication/download.html?nrbvfeve=ZGFhYzFiYTE4Y2FlMWU5MDcwNmVlNThh&xzmn=aHR0cHM6Ly93d3cuYnBzLmdvLmlkL3B1YmxpY2F0aW9uLzIwMTkvMDcvMDQvZGFhYzFiYTE4Y2FlMWU5MDcwNmVlNThhL3N0YXRpc3Rpay1pbmRvbmVzaWEtMjAxOS5odG1s&twoadfnoarfeauf=MjAxOS0xMS0xOCAyMToyNDo0NA%3D%3D.

[14] BRITISH PETROLEUM. *BP Statistical review of world energy 2019.* In: bp.com [online]. 2019. [cit.7.10.2019]. Dostupné z: https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/statistical-review/bp-stats-review-2019-natural-gas.pdf?fbclid=IwAR1pOaWjZph8GO4lC6m9Rrlt2hDVj9qMhsHm2-rKtE1ihbn8bQ00NMCSufo.

[15] CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook: Indonesia.* In: cia.gov [online]. 2019. [cit. 12.9.2019]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/id.html.

[16] CUBITT G.; SCARLETT CH. *This is Indonesia.* Londýn: New Holland Publishers, Ltd. 1995. 21 s. ISBN: 1853683787.

[17] DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL TRADE, FOREIGN AND COMMONWEALTH OFFICE. *Guidance: Overseas Business Risk – Indonesia.* In: gov.uk [online]. 18.5.2018. [cit. 21.10.2019]. Dostupné z: https://www.gov.uk/government/publications/overseas-business-risk-indonesia/overseas-business-risk-indonesia.

[18] DESA/UNSD, UNITED NATIONS COMTRADE DATABASE, DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL TRADE, DEPARTEMNT FOR BUSINESS ENERGY AND INDUSTRIAL STRATEGY. *International trade in goods and services based on UN Comtrade*

data. 2019. In: comtrade.un.org [online]. 2019. [cit. 25.10.2019] Dostupné z: https://comtrade.un.org/labs/dit-trade-vis/?reporter=360&type=C&commodity=27&year=2018&flow=2.

[19] DILLINGER, J. *The World's Most Populated Countries.* [online]. Worldatlas, 2019. [cit. 12.3.2019]. Dostupné z: https://www.worldatlas.com/articles/most-populated-countries-in-the-world.html.

[20] DRAINE, C a HALL, Barbara . *Culture shock! Indonesia.* 1. vydanie. London, Times Editions Pte Ltd., 1991. ISBN: 1-870668-61-8

[21] EUROPEAN CENTRAL BANK. *Indonesian rupiah (IDR). In: ecb.europa.eu* [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-idr.en.html

[22] EUROPEAN UNION EXTERNAL ACTION. *EU-Indonesia CEPA Negotiations.* In: eeas.europa.eu [online]. 15.07. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/53277/eu-indonesia-cepa-negotiations_en.

[23] CHAPPELOW, J. *Asian Financial Crisis.* [online]. Investopedia, 2019. [cit. 24.10.2019]. Dostupné z: https://www.investopedia.com/terms/a/asian-financial-crisis.asp.

[24] INTERNATIONAL MONETARY FOND. *GDP per capita, current prices, U.S. dollars per capita.* In: imf.org [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC.

[25] INTERNATIONAL MONETARY FOND. *Real GDP growth*, 2019. In: imf.org [online]. 2019. [cit. 9.10.2019]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/IDN?year=2019.

[26] KPU. *Pemilu 2019.* [online]. In: kpu.go.id 2019. [cit. 19.9.2019] Dostupné z: https://pemilu2019.kpu.go.id/#/dprri/hitung-suara/.

[27] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Ekonomická informácia o teritóriu: Indonézska republika.* In: mzv.sk [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.mzv.sk/documents/10182/620840/Indon%C3%A9zia+-+ekonomick%C3%A9+inform%C3%A1cie+o+terit%C3%B3riu+2019.

[28] OECD. *Information on Tax Identification Numbers.* In: oecd.org [online]. 2019. [cit. 1.10.2019] Dostupné z: https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/crs-implementation-and-assistance/tax-identification-numbers/Indonesia-TIN.pdf.

[29] OECD. *OECD Economic Outlook, Interim Report September 2019.* In: oecd.org [online]. 25.9.2019. [cit.19.10.2019] Dostupné z: https://doi.org/10.1787/37e06864-en.

[30] OECD. *OECD Economic Surveys: Indonesia 2018.* [online]. OECD Publishing, 2018. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: http://www.oecd.org/economy/surveys/Indonesia-2018-OECD-economic-survey-overview.pdf.

[31] PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF INDONESIA. *Presidential Regulation of the Republic of Indonesia: Number 44 Year 2016.* [online]. BKPM, 2016. [cit. 27.10.2019] Dostupné z: http://www.bkpm-jpn.com/assets/up/2017/04/160630-english-dni-rev.pdf.

[32] PT PERTAMINA. *Refinery & Refinery Development Sector.* In: pertamina.com [online]. 2019. [cit.7.10.2019]. Dostupné z: https://www.pertamina.com/id/refinery--refinery-development-sector.

[33] PWC. *Indonesian pocket tax book 2019.* In: pwc.com [online]. 2019. [cit. 21.10.2019] Dostupné z: https://www.pwc.com/id/en/pocket-tax-book/english/pocket-tax-book-2019.pdf.

[34] REUTERS. *Indonesia completes fiber-optic network to bring internet to remote east.* In: reuters.com [online]. 14.10.2018. [cit. 16.11.2019]. Dostupné z: https://www.reuters.com/article/us-indonesia-infrastructure/indonesia-completes-fiber-optic-network-to-bring-internet-to-remote-east-idUSKBN1WT0XC.

[35] REUTERS. *Indonesia plans 'surprises' in easing foreign ownership caps -investment chief.* In: reuters.com [online]. 15.8.2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z: https://www.reuters.com/article/indonesia-economy-investment/indonesia-plans-surprises-in-easing-foreign-ownership-caps-investment-chief-idUSL4N25A0ZK.

[36] ROBERTS Mark, GIL SANDER Frederico, TIWARI Sailesh. [online]. 2019. *Time to ACT : Realizing Indonesia's Urban Potential.* Washington DC: World Bank 2019. ISBN: 978-1-4648-1400-6.

[37] ROBERTSON L. *Indonesia needs to get serious about R&D.* [online]. JAKARTAPOST, 2019. [cit. 20.9.2019]. Dostupné z: https://www.thejakartapost.com/life/2019/02/18/indonesia-needs-to-get-serious-about-rd.html.

[38] SILJA BALLER, World Economic Forum ATTILIO DI BATTISTA, World Economic Forum SOUMITRA DUTTA, Cornell University BRUNO LANVIN, INSEAD. *The Networked*

Readiness Index 2016. In: weforum.org [online]. 2016. [cit. 26.11.2019]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/GITR2016/WEF_GITR_Chapter1.1_2016.pdf.

[39] STATISTICS INDONESIA. *Dynamic Table for Subject Foreign Trade.* In: bps.go.id [online]. 2019. [cit. 25.10.2019]. Dostupné z: https://www.bps.go.id/subject/8/ekspor-impor.html#subjekViewTab6.

[40] Tan Y, Wijaya C. *Will Indonesia's new capital just move the problem to the jungle*. [online]. BBC 3.9.2019. [cit. 19.11.2019]. Dostupné z: https://www.bbc.com/news/world-asia-49481090.

[41] TAYLOR, G. J. *Global Indonesia.* [online]. New York: Routledge, 2013. [cit. 12.3.2019]. ISBN: 978-0-203-07980-5. Dostupné z: https://ebookcentral.proquest.com/lib/vsep/detail.action?docID=1075101.

[42] THE WORLD BANK GROUP, UNESCO INSTITUTE FOR STATISTICS. *Research and development expenditure (% of GDP).* In: data.worldbank.org [online]. 2017. [cit. 9.11.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS?end=2017&locations=ID&start=2017&view=bar.

[43] THE WORLD BANK GROUP. *Access to electricity (% of population) – Indonesia*. In: data.worldbank.org [online]. 2017. [cit. 9.11.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS?end=2017&locations=ID&start=2007.

[44] THE WORLD BANK GROUP. *Agriculture, forestry, and fishing, value added (% of GDP) – Indonesia.* In: data.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 13.9.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS?end=2018&locations=ID&start=2018.

[45] THE WORLD BANK GROUP. *Country score card 2018.* In: lpi.worldbank.com [online]. 2019. [cit.16.11.2019]. Dostupné z: https://lpi.worldbank.org/international/scorecard/line/254/C/IDN/2018.

[46] THE WORLD BANK GROUP. *Doing business 2019: Traing for reform: Economy profile: Indonesia.*In: openknowledge.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 1.10.2019]. Dostupné z: https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30711/131701-WP-DB2019-PUBLIC-Indonesia.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

[47] THE WORLD BANK GROUP. *GDP (current US$) – Indonesia.* In: data.worldbank.com [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=ID&view=chart.

[48] THE WORLD BANK GROUP. *Individuals using the Internet (% of population) – Indonesia.* In: data.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 16.11.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS?end=2018&locations=ID&start=2008.

[49] THE WORLD BANK GROUP. *Indonesia Economic Quarterly: Oceans Opportunity.* In: openknowledge.worldbank.org [online]. Jún 2019. [cit. 6.10.2019]. Dostupné z: https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/31993/Indonesia-Economic-Quarterly-Oceans-of-Opportunity.pdf?sequence=7&isAllowed=y.

[50] THE WORLD BANK GROUP. *Inflation, consumer prices (annual %) – Indonesia.* In: data.worldbank.org [online]. 2019. [cit. 23.10.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?end=2017&locations=ID&start=1996.

[51] THE WORLD BANK GROUP. *Manufacturing, value added (current US$): Indonesia.* In: data.worldbank.org. [online]. 2019. [cit. 7.10.2019]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.MANF.CD?end=2018&locations=ID&start=2005.

[52] THE WORLD BANK GROUP. *The World Bank in Indonesia,* In: worldbank.org [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: http://www.worldbank.org/en/country/indonesia/overview.

[53] THE WORLD BANK GROUP.*Unemployment, total (% of total labor force) (modeled ILO estimate) – Indonesia.* In: data.worldbank.org [online]. 2019. [cit.19.10.2019]. Dostupné z:https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?end=2018&locations=ID&start=1996.

[54] THE WORLD BANK GROUP.*Unemployment, total (% of total labor force) (modeled ILO estimate) - Indonesia*

[55] Thomas R. Leinbach, Goenawan Susatyo, Mohamad John David, Legge Oliver W., Wolters James F. McDivitt Asvi, Warman Adam.*Indonesia*. In: brittanica.com [online]. 2019 [cit. 20.11.2019]. Dostupné z: https://www.britannica.com/place/Indonesia/Housing#ref22874.

[56] TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Corruprion Perception Index 2018.* In: transparency.org [online]. 2019. [cit. 20.10.2019]. Dostupné z: https://www.transparency.org/cpi2018#detail.

[57] UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT. *Standard International Trade Classification (SITC) Revision 3.* In: unctadstat.unctad.org [online]. 12.7.2019. [cit. 25.10.2019]. Dostupné z: https://unctadstat.unctad.org/EN/Classifications/DimSitcRev3Products_Official_Hierarchy.pdf.

[58] UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME, THE HUMAN DEVELOPMENT REPORT OFFICE. *Human Development Index and its components.* In: hdr.undp.org [online]. 2019. [cit. 8.11.2019]. Dostupné z: http://hdr.undp.org/en/composite/HDI.

[59] UNITED NATIONS STATISTICAL COMMISSION. *International Standard Industrial Classification of All Economic Activities: ISIC Rev 3.1*. [online]. United Nations, 2002. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z: https://unstats.un.org/unsd/statcom/doc02/isic.pdf.

[60] UNITED NATIONS: DEPARTMENT OF ECONOMIC AND SOCIAL AFFAIRS. *World Urbanizations Prospects: The 2018 Revision.* [online]. New York: United Nations, 2019. [cit. 11.11.2019]. Dostupné z: https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Report.pdf.

[61] WORLD ECONOMIC FORUM. *Global information technology report.* In: reports.weforum.org [online]. 2016. [cit. 16.11.2019]. Dostupné z: http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2016/economies/#indexId=NRI&economy=IDN.

[62] WORLD POPULATION REVIEW. *World City Populations 2019*. [online]. World Population Review, 2019. [cit. 10.11.2019.]. Dostupné z: http://worldpopulationreview.com/world-cities/.

[63] WORLD TRADE ORGANIZATION. *International Trade and Market Access Data.* In: wto.org [online]. 2019. [cit. 24.10.2019]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_bis_e.htm?solution=WTO&path=/Dashboards/MAPS&file=Map.wcdf&bookmarkState={%22impl%22:%22client%22,%22params%22:{%22langParam%22:%22en%22}}.

[64] YUNIARNI, S. *Unity in Diversity: Indonesia's Six Largest Ethnic Groups.* [online]. Jakarta Globe, 2016. [cit. 12.3.2019], Dostupné z: https://jakartaglobe.id/culture/unity-diversity-indonesias-six-largest-ethnic-groups.

[65] ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ČR V JAKARTĚ (INDONÉSIE). *Indonésie: Zahraniční obchod a investice.* [online]. Businessinfo.cz, 2019. [cit. 21.10.2019]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/indonesie-zahranicni-obchod-a-investice-19107.html.

Zoznam grafov, tabuliek a obrázkov

Zoznam grafov

Graf 1:Etnické zoskupenie krajiny 5
Graf 2: Vývoj indexu vnímanej korupcie 2012-2018 15
Graf 3 Vývoj kurzu IDR vo vzťahu k USD 2010-2019 17
Graf 4: Vývoj HDP 1996-2018 17
Graf 5: HDP na obyvateľa 2018 18
Graf 6: Percentuálne vyjadrenie HDP podľa sektorov 19
Graf 7: Percentuálne vyjadrenie zamestnanosti v sektoroch 20
Graf 8: Miera inflácie v Indonézii 1996-2017 21
Graf 9: Top 10 exportných destinácii tovarov Indonézie2018 23
Graf 10: Top 10 destinácii, z ktorých Indonézia importovala 2018 24
Graf 11 Hodnota importu podľa klasifikácie SITC 25
Graf 12 Hodnota exportu podľa klasifikácie SITC 26
Graf 13: Oblasti PZI 29

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Výsledky parlamentných volieb 2019 14
Tabuľka 2: Zahraničný obchod 2014-2018 22
Tabuľka 3: Sadzby dane z príjmov fyzickej osoby podľa príjmu 30
Tabuľka 4 Vývoj LPI 2010-2018 39
Tabuľka 5 SWOT analýza trhu Indonézie 40

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Veková štruktúra Indonézie 2018 33